БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 183 (18.061). • 8 август 1981 йил, шанба • Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА

Мусобақадошлар йўкламаси: Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм области

ЮКСАК МАРРАЛАРНИ КЎЗЛАБ

1981 йил плани ва социалистик мажбуриятларининг бажарилишини текширамиз

Колхоз ва совхозларда, корхоналарда маҳсулотларни кўплаб етиштиришда, ишчи ва деҳқонларнинг меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишини шакллантиришда социалистик мусобақа муҳим роль ўйнаяпти. Доҳиймиз В. И. Ленин социалистик мусобақа давлат иши эканлигини ва унда кенг меҳнаткашлар оммаси иштирок этиши кераклигини қайта-қайта таъкидлаган эди. Ўрток Л. И. Брежнев КПСС XXVI съездида қилган Ҳисобот докладида коммунизм принциплари қарор топишида социалистик мусобақанинг бениҳоя катта аҳамиятга эга эканлигини яна бир бор таъкидлаб ўтди.

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини изчиллик билан ҳаётга татбиқ этиб бораётган Қорақалпоғистон автоном республикаси ва Хоразм области дала меҳнатчилари ўзаро социалистик мусобақа байроғини тобора баланд кўтармоқдалар.

Маълумки, қорақалпоғистонлик олтин қўлли пахтакорлар бу йил гектаридан камида 30 центнердан ҳосил олишни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Шундай қилиб улар она-Ватанга 405 минг тонна «оқ олтин» етказиб берадилар. Ялпи пахта ҳосилининг камида 300 минг тоннаси машиналарда териб олинади.

Табиат инжиқликлари автоном республика деҳқонларига кўпгина қийинчиликларни келтириб чиқарди. Аҳдига вафодор, баҳодир деҳқонлар ва механизаторлар, барча дала меҳнаткашлари партия ташкилотлари раҳбарлигида табиий офатларни енгиб ўтиб, мўл ҳосилга пухта замин ҳозирладилар. Шу кунларда кўплаб хўжаликларда ғўза парвариши юксак агротехника талаблари ва илғорлар тажрибаси асосида олиб бориляпти. Бу ишда мусобақадош Хоразм области пахтакорлари кўрсатаётган дўстона ёрдам ва қимматли маслаҳатлар қўл келаётир.

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг маълумотларига қараганда, 20 июлгача автоном республика механизаторлари ғўза қатор ораларига 3,7 марта ишлов берганлар, минерал ўғитлар билан 1,7 марта озиқлантирганлар. Шу вақт мобайнида ғўза 0,6 марта суғорилган.

Қорақалпоғистонлик дала баҳодирлари съездлар йилида 400 минг тонна дон, шу жумладан 297 минг тонна шоли, 105 минг тонна маккажўхори дони ва кўплаб бошқа хилдаги маҳсулотлар етиштиришни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйганлар. Шунингдек, улар гўшт етиштириш ҳажмини 17 минг тоннага, сутни 46 минг тоннага, тухумни 36 миллион донага етказадилар. Йил охирига қадар жамоат қорамолларининг сонини 175 минг бошга, шу жумладан сигирлар сонини 52,4 минг бошга, чўчқалар сонини 15 минг бошга, қўй ва эчкилар сонини 520 минг бошга етказишади. Чорвачиликнинг озуқа базасини мустаҳкамламай туриб, бунга эришиш қийин. Буни яхши тушунган қорақалпоғистонлик чорвадорлар съездлар йилида 501 минг тонна дағал озуқа, кўплаб сенаж ва силос, ўт талқони тайёрлашни ўз олдиларига мақсад қилиб қўйишган. Лекин шу йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида йиллик планнинг 48,5 проценти миқдорида дағал озуқа тайёрланди, буни қаноатланарли натижа деб бўлмайди.

Шу кунларда мусобақадош Хоразм области хўжаликларида, фермаларида — барча ерда меҳнат кўтаринкилиги авж олган. Область пахтакорлари ҳосилдорликни камида ўртача 40,2 центнерга, пахта хирмонини эса 415 минг тоннага етказиш учун кенг майдонларда қизғин кураш олиб бормоқдалар. Шу йилнинг 20 июлигача область пахтазорларида 4,2 марта культивация ўтказилди, ғўза 3,1 марта минерал ўғитлар билан озиқлантирилди, 1,4 марта суғорилди.

Хоразм областида деҳқончиликнинг барча тармоқларига ҳамда чорвачиликка доимо катта эътибор бериб келиняпти. Бу йил область хўжаликларида 165 минг тонна дон, шу жумладан 93 минг тонна шоли, 72 минг тонна маккажўхори дони ҳамда кўплаб бошқа маҳсулотлар етиштириш режалаштирилган. Шу билан бирга областда гўшт етиштириш ҳажми 10 минг тоннага, сут 50 минг тоннага, тухум 61 миллион донага етказилади. Хоразмлик чорвадорлар ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида 202 минг тонна дағал озуқа жамғаришни планлаштирган эдилар. Йилнинг дастлабки олти ойи мобайнида 107 минг тонна шундай озуқа тайёрланди. Сенаж бостириш бўйича эса яхши натижаларга эришилди. Бу йил план бўйича 60 минг тонна сенаж бостириш белгиланган эди, июль ойигача 63,6 минг тонна сенаж бостирилди.

Яна шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, мусобақадош Қорақалпоғистон автоном республикаси ва Хоразм области чорвадорлари маҳсулдор моллар сонини кўпайтириш ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишда кўзга кўринарли натижаларга эришмоқдалар.

Ўзаро ҳамкорликда меҳнат қилаётган ва социалистик мусобақа байроғини дадил кўтариб бораётган Қорақалпоғистон автоном республикаси ҳамда Хоразм области меҳнаткашлари КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларини амалга ошира бориб, план ва мажбуриятларини шараф билан адо этадилар.

ҚУРИҚ «ОҚ ОЛТИН»И

Жиззах районидаги Карл Маркс номли совхоз деҳқонлари бу йил ҳар гектар пахта майдонидан 31 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар. Шу кеча-кундузда хўжаликнинг пахта далаларида иш қизигандан-қизиган. Ғўза қатор ораларига ишлов бериш, суғориш, ўсимликни минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантириш юксак суръатлар билан давом этмоқда. Ғўзани оммавий равишда чеканка қилиш қизғин бораётир.

Меҳнат беллашувида совхознинг Ленин, Октябрь Революцияси ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери Ҳаким Йўлдошев бошлиқ бригада коллективи пешқадамлик қилмоқда. Ҳаким ака ўз ишининг моҳир устаси, у бригада аъзолари ишини моҳирлик билан ташкил этади. Шунинг учун ҳам коллектив йилдан йилга пахтадан юқори ҳосил кўтариб келмоқда. Коллектив пахтакорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида зиммаларига юксак социалистик мажбурият олганлар. 50 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 50 центнердан юқори сифатли «оқ олтин» йиғиштириб олинади. Коллектив иши ҳам ана шу юксак мажбуриятга яраша олиб бораётир.

Суратда: хўжалик партия ташкилотининг секретари Меливой Рустамов, бешинчи бўлим бошқарувчиси Набижон Шукуров, совхоз директори Жасур Абдулаҳатов ва бригада бошлиғи Ҳаким Йўлдошевлар чеканка сифатини кўздан кечиришмоқда.

Ш. Алимов, Б. Юсупов фотоси. (ЎзТАГ).

БИНОКОРЛАР БАЙРАМИ

Республика жамоатчилиги бинокорлар кунини кенг нишонламоқда. Меҳнат коллективларида ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, донгдор бинокорлар — беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун меҳнат вахтасида туриб ишлаётган зарбдорларни муборакбод этмоқдалар.

7 август куни Тошкентда шонли санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари бинокорлар КПСС XXVI съезди қарорларида, ўрток Л. И. Брежневнинг нутқларида ўртага қўйилган вазифаларни шараф билан бажарадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

(ЎзТАГ).

МУБОРАК ГАЗ КОМПЛЕКСИ ҚУРИЛИШИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАР ПУНКТИНИНГ ЙИГИРМАНЧИ АХБОРОТИ

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР ИШГА ТУШИРИЛИШ АРАФАСИДА

Газ комплексининг асосий қурилиш майдонларида ҳозир иш жуда қизғин: янги қувватларни ишга туширишга киришилмоқда. Суткасига 55 миллион кубометр газни қайта ишлашга мўлжалланган компрессор станцияси ишга тушириш, созлаш учун топширилди. Яқин орада у давлат комиссиясига тақдим этилади.

«Союзгазмашремонт» Ўрта Осиё участкасининг Владимир Прохоров раҳбарлигидаги бригадаси газни қайта ишлаш заводи учинчи навбатининг 2-блокидаги асосий аппаратларни ишлатиш учун ҳозирламоқда. Созловчилар ўз вазифаларини муддатидан олти кун барвақт адо этиш мажбуриятини олдилар. Шу билан улар ишчилар эстафетасининг аввалги қатнашчилари бошлаган ишни давом эттирадилар. Муборак қурувчилари биргаликда куч-ғайрат сарфлаб, энг муҳим объектларни барпо этиш муддатини нормадаги муддатларга нисбатан икки баравардан зиёд қисқартирдилар.

ПЕШҚАДАМЛАР...

Июль ойидаги социалистик мусобақа якунларини чиқарган ҳакамлар барча ҳисоб-китобларни такрорлашларига тўғри келди. Улар 131 процент рақамини кўриб, кўзларига ишонмай қолишди. Аммо ҳаммаси тўғри бўлиб чиқди. «Узбекгазпромстрой»нинг Юрий Пеньков раҳбарлик қилаётган 4-бошқармаси коллективи ойлик планни 131 процент бажарди. Зеварда газ конини кенгайтириб бўлган шу коллектив энди юксак мукофот — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва республика комсомоли Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олиш учун курашмоқда. «Мубарекгазпромстрой» тресги ҳам 4-қурилиш бошқармаси билан қизғин беллашди. Шу трест қурувчилари ва монтажчилари йўл қўйилган қолоқликни муваффақиятли бартараф этиб, план ва нормаларини анча ошириб бажардилар.

Бугунги кунда ўз ишининг ажойиб усталари, коммунистик меҳнат зарбдорлари — изолировкачилардан Т. Шабанов, К. Усмонов ва В. Максимовнинг, монтажчи-слесарь Г. Гориченконинг ва бошқаларнинг номлари қурилишда ҳаммага маълум. Бошқа бригадалар худди шуларга тенглашмоқдалар, ҳар бир дақиқадан оқилона фойдаланишни, материал ва хом ашёни тежашни, ишларни юксак суръатдагина эмас, шу билан бирга аъло сифатли қилиб бажаришни ҳам улардан ўрганмоқдалар.

«Средазнефтегазмонтаж» 9-бошқармасидан Тошпўлат Султонов бригадаси ишга тушириладиган объектларда жуда яхши меҳнат қилди. Бу коллективда тўққиз киши бўлиб, уларнинг ҳар бири юқори малакали мутахассис, пайвандчи, монтажчи, кранчидир. Бу бригада химиявий реагентлар асраладиган 400 куб метрли резервуарни нормадаги 10 кун ўрнига атиги 4 кун ичида пайвандлаб, қувурлар ўтказди ва уларни ўрнатиб бўлди. Шу туфайли турдош касб эгалари барвақт ишга тушиб, топшириқни планда мўлжалланганидан бир ҳафта олдин бажардилар. Шу ерда ёнма-ён Ноил Яминов бригадаси меҳнат қилмоқда — бу бригада иккинчи блок насосларини юргизиш-созлаш ишларини муддатидан илгари уддалади. Ҳавони совутадиган кўп тонналы қурилмаларни ўрнатишда (бундай қурилмалар ўн саккизта) Валерий Лебедев бригадаси ўрнак кўрсатди: шу бригада бир смена ичида аппаратларни тўрт қаватли уйча баландликда кўтариб, мустаҳкамлаб қўйди, ваҳолонки, уларни нормаларга мувофиқ етти кун ичида ўрнатиш керак эди!

Шундай кишилар шарофати билан меҳнат ғалабасига эришилди, янги комплексни барпо этаётган бутун коллектив шу йил март ойида қабул қилган умумий социалистик мажбуриятни бажариш йўлида муҳим қадам қўйди.

ИШГА ТЎСҚИНЛИК ҚИЛАЁТГАНЛАР

— Яна «Узбекгидроэнергострой»ни кўрсатиб ўтишга тўғри келади.

Муборакда комплексни иссиқлик ва энергия билан таъминлашга доир муҳим вазифаларни ҳал этаётган шу трестнинг механизациялаштирилган кўчма колоннаси яна қолоқлар қаторида қолди. 3-буғ қозонини ишга тушириш ҳамон хавф остида қолмоқда. 12 август куни ишга туширилиши лозим бўлган қарийб тайёр агрегат ишлай олмайди: И. Бердиев бошчилик қилаётган колонна ёрдамчи объектлар, шу жумладан ишлатилган буғни конденсация қилувчи қурилма каби муҳим объектни монтаж қилишни кечиктириб юборди. Ўтган ҳафта мобайнида қолоқликни тугатиш чоралари кўрилмади. Қурилишда малакали кадрлар етишмаяпти. Баъзи материаллар ҳам тақчил. Очиғини айтганда эса топширилган ишга масъулият билан қаралмаяпти.

Муборакда ҳамон сув танқис бўлиб турибди. Қурилиш-монтаж ишлари сифати пастлиги, графиклардан доимо орқада қолиш кейинги вақтларда мана шу механизациялаштирилган кўчма колоннага хос хусусиятлар бўлиб қолди. Сентябрь ойига мўлжалланган ғоят муҳим объект: 220 киловольтли очиқ тақсимлагич қурилмасини барпо этиш ҳам бажарилмай қоладиган кўринади. Бу «Бухарагазпромстрой» тресги йўл қўйган нуқсонлар оқибатидир. Бу трест июль ойида давлат планини бажармади. Қуйимозор—Муборак қувур ариғини ҳали ҳам ишга тушириб бўлмаяпти: хлоратор биноси тайёр эмас, фильтрловчи станция йўқ, сувни иккинчи бор кўтариб берадиган насослар ўрнатилмаган.

Кўрсатиб ўтилган ҳар иккала объект август ойи мобайнида ишга туширилмоғи учун барча кучларни қурилишнинг қолоқ участкаларига сафарбар этиш зарур.

МУБОРАК — МАМЛАКАТГА

Қурувчилар ва монтажчиларнинг, лойиҳачилар ва буюртмачиларнинг энг яхши коллективлари ғалаба рапортлари бериш мақсадидагина куч-ғайрат сарфлаётганлари йўқ. Қурилишда тежаб қолинган ҳар бир соат салмоқли моддий ифодасини топмоқда, халқ хўжалигимизга жуда катта наф келтирмоқда. Муборак газини қайта ишлаш заводининг директори А. Маҳмудов корхона учинчи навбатининг муддатидан илгари ишга туширилган қурилмалари ҳозирдаёқ ўн миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарганлигини маълум қилди. Мамлакат қўшимча равишда қарийб 80 минг тонна ғоят қимматли химиявий хом ашё — олтингугурт олди. Газ магистралларига 730 миллион куб метр тозаланган юксак самарали ёнилғи юборилди.

Завод инженерлари учинчи навбатда бажарилаётган монтаж ишлари юқори сифатли эканлигини яна таъкидладилар. Ҳар иккала янги қурилма — газ тозалайдиган ва олтингугурт олинадиган қурилмалар белгиланган режимга қатъий риоя этилган ҳолда аниқ ва бенуқсон ишламоқда.

Ҳар бир янги технология бўғинининг ишга туширилиши бутун комплекс самарадорлигини кўпайтиради. Ҳамманинг илғор коллективларга тенглашуви муҳим эканлигининг боиси мана шунда. Қурилиш графикларини кечиктириш ва бузишга тоқат қилиб бўлмайди. Чунки шу ерда, Муборакда ёқилғи-энергетика базасини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшилмоқда. КПСС XXVI съезди ёқилғи-энергетика базасини ривожлантиришни барча халқ хўжалик вазифаларини ҳал этишнинг сўзсиз шарти, деб атади.

М. КАРОМОВ,
Ю. КРУЖИЛИН,
В. ПЕТРОВ,
В. ШУМАЙЛОВ.

ётган мурғак қалбда ҳақиқий инсонийлик ҳислатларини зийраклик билан тарбиялаб, унинг ҳар томонлама камол топишида хулқ-атворимиз, ҳаёт тажрибамиз, шахсий намунамиз билан ибрат бўлайлик. Фарзандларимиз меҳнат қилишни ўрганиш ва унга тайёрланишни, илм олишга интилишни, кишиларни ҳурмат қилишни ва ўз бурчига садоқатли бўлишни энг аввало катталардан — ота-онадан ўрганадилар.

Афсуски, ҳали орамизда болаларининг келажаги ва тақдири ҳақида астойдил қайғурмаётган, уларнинг тарбияси билан етарлича шуғулланмаётган, ўткинчи орзу-ҳаваслар билан яшаб, эл-юрт нафратига учраган баъзи ота-оналар йўқ эмас.

Оилада аҳилликка, иззат-ҳурмат, меҳрибонлик ва иноқликка нима етсин. Жамиятимизнинг ҳусни ва кўрки бўлган шундай оилалар борки, биз уларни ҳамиша қадрлаймиз, ҳурмат қиламиз, бошқаларга ибрат қилиб кўрсатамиз. Олижаноб ҳимматга эга бўлган каттақўрғонлик Ҳамид Самадовлар оиласи бунга яққол мисол бўла олади.

Жамиятда тутган ўрнимиздан, касбимиздан ишимиз кўп ёки озлигидан қатъи назар ота ва она деган муқаддас номга муносиб бўлайлик. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, корхона ва муассасалар, хўжалик ва идоралар раҳбарлари коллектив аъзосининг оилавий ҳаёти ва фарзанд тарбиясига эътибори билан ҳар доим астойдил қизиқиб туришлари керак.

ГВИНЕЯЛИК ТИНЧЛИК ТАРАФДОРЛАРИ ЎЗБЕКИСТОНДА

Гвинеялик тинчлик тарафдорлари делегацияси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Гвинея давлат партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Абдулай Диалло делегацияга бошчилик қилмоқда. 7 август куни меҳмонларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов қабул қилди.

Гвинея делегацияси республикада бўлган чоғида Тошкент меҳнаткашларининг ҳаёти билан танишди, Самарқандга бориб келди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

7 августда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корваланни қабул қилди.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ш. Р. Рашидов чилилик меҳмонга Совет Ўзбекистонининг экономикаси ва маданиятини ҳар томонлама ривожлантиришда эришилган муваффақиятлар ҳақида, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмалари ва тавсияларини амалга ошириш учун республика меҳнаткашлари олиб бораётган кураш тўғрисида батафсил сўзлаб берди. У СССР Олий Советининг «Жаҳон парламентлари ва халқларига» мурожаатномаси катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Ўрток Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети ва мамлакат давлат ҳокимияти олий органи президиуми номидан мазкур мурожаатноманинг лойиҳасини тақдим этган эди. Чуқур далиллар билан асосланган ана шу ҳужжат Совет Иттифоқи уруш хавфининг хатарли равишда кучайиб бораётганлигига қарши ғарбнинг агрессив доиралари авж олдираётган халқаро кескинликка қарши ҳаракат қилишга қатъий аҳд қилганлигидан далолат беради.

Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон барча меҳнаткашлари номидан Чили халқининг ва Лотин Америкасидаги бошқа мамлакатлар халқларининг империализм ва реакция кучларига қарши, озодлик, миллий ва иқтисодий мустақиллик ҳамда чинакам демократия учун олиб бораётган мардона кураши билан бирдамлик изҳор қилди.

Л. Корвалан Ўзбекистон диёрида кўрсатилган меҳмондўстлик учун, Чили тараққийпарвар кучлари капиталистик монополияларнинг ҳукмронлигига қарши, ҳарбий хунтанинг жабр-зулмига қарши олиб бораётган кураши ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётганлиги учун миннатдорчилик билдирди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари Л. И. Греков, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари О. У. Салимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири Х. Р. Раҳимов иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Л. Корвалан Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини, унинг тарихий ёдгорликлари ва янги қурилиш районларини кўздан кечирди. У В. И. Ленин марказий музейи Тошкент филиалининг экспозицияларини кўриб чиққанидан кейин фахрли меҳмонлар китобига қуйидагиларни ёзиб қолдирди:

«Бу музей ёш авлодни марксизм-ленинизм ғояларига садоқат руҳида тарбиялашга муҳим ҳисса қўшиб, совет халқининг улуғ Ленинга бўлган ҳурмати ва меҳр-муҳаббатини кўрсатади, деб ҳисоблайман.

Ленин мазлум халқларга порлоқ истиқбол ва тараққиётнинг кенг йўлини очиб берди».

(ЎзТАГ).

...хи бошлиғи: — Тамара Жадина, Рашида Умерова, Абдулазиз Хожибоев каби коммунистлар ишлаб чиқаришда авангардлик кўрсатишяпти. Улар ички имкониятларни ишга солишиб, вақтдан ўзиб ишламоқдалар. Ана шундай коммунистларнинг актив меҳнатлари туфайли ярим йилда цехда планга қўшимча 261 тонна маҳсулот тайёрланди. Аммо ҳали ишга солинмаган резервларимиз анчагина. Масалан, «ЧММ-14 Т» маркали машинада сифатсиз маҳсулот тайёрланяпти. Чиқитлар кўпаймоқда. Цехда кўп машиналар бўш туради. Агарда корхонамиз тексроп билан ўз вақтида таъминланса, машиналарнинг бўш туриши 8 процент камаярди. Бу корхонага 500 минг сўм фойда келтиради. Партия бюроси бу каби масалаларни ҳам ҳал этиш билан жиддий шуғулланиши керак.

Партия йиғилишига таклиф этилган комбинат директори Т. Жўраев сўзга чиқиб, коммунистлар эътиборини корхона олдида турган муҳим масалаларга қаратди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 196 тонна кўп ип йигирилди, 23.3 тонна тола иқтисод қилинди. Янада кўп маҳсулотни етиштиришимиз учун имкониятлар бор. Бунинг учун фабрика коммунистлари машина ва дастгоҳларни тайёрлашга, техника жараёнларини такомиллаштиришга омилкорлик билан ёндашишлари керак.

Йиғилишда Х. Юсуфбоев, Г. Абдуллаева, К. Неъматов, М. Худойбердиев ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқишиб, партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятини ҳар томонлама таҳлил қилдилар, камчиликларни бартараф этиш бўйича таклифлар киритдилар. Улар ўз сўзларида съезд қарорларини тўла-тўкис бажариш учун коммунистларнинг авангардлигини ошириш, имкониятлар ва резервлардан янада тўлароқ фойдаланиш лозимлигини таъкидлашди.

Т. СУЛАИМОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

А. НИЕЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДЎСТЛИК КЎПРИГИ

Минг тўққиз юз етмиш тўққизинчи йилнинг бошида Ўзбекистон харитасида янги бир нуқта пайдо бўлди: Бу — республикамиз жанубида, Амударё устида қуриладиган ва ундан ўтадиган темир йўл ҳамда автомобиль йўл белгиси эди.

Совет Иттифоқи билан қўшни Афғонистон Демократик Республикаси ўртасида маданий ва иқтисодий ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қиладиган ана шу дўстлик кўприги 1982 йили май ойида ишга туширилиши кўзда тутилган. Кўприк узунлиги 200 метр бўлиб, 16 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади.

Қурилиш тўққиз босқичдан иборат. Унинг биринчи босқичи партиямизнинг XXVI съезди шарафига бағишланди. Иккинчи босқич Афғонистон Демократик Республикасининг Апрель революцияси уч йиллиги арафасида тугалланди. Учинчи босқичи Ғалаба байрами кунига совға қилинди.

Қурилишда илғор иш усулларидан кенг фойдаланиляпти. Бригадалар ўртасида Злобин методи кенг жорий топмоқда. Кун сайин авж олаётган социалистик мусобақа ҳар кварталда якунланиб, илғорлар кўчма Қизил байроқ билан бирга енгил автомашиналар, туристик саёҳатларга чиқиш учун бепул йўлланмалар билан тақдирланяпти. Ҳозиргача бу ерда бир неча миллион сўмлик бош пудрат ишлари амалга оширилди.

Қурилиш «Дўстлик» номи билан аталмоқда. У Совет Иттифоқи билан қўшни Афғонистон Демократик Республикаси ўртасида абадий дўстлик тимсоли бўлиб қолади. Иншоотни йигирма уч миллат вакиллари бунёд этмоқда. Уларнинг ҳаммаси бир оила фарзандларидек иноқ, аҳил. Рус йигити И. Кузякин, украин А. Биленько, ўзбек Х. Муртазоқулов, тожик И. Қодиров, мордвин Н. Пискаев, туркман А. Усмонов, осетин П. Делиев елкама-елка меҳнат қилиб, иззат-ҳурмат қозонмоқдадалар.

...Аму соҳилида ҳаёт қайнайди. Ишлар икки сменада давом этмоқда. Машина-механизмларнинг чироқлари ярим тунгача ўчмайди.

Х. ПИРИМҚУЛОВ.
Сурхондарё области.

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасида тайёрланаётган маҳсулотлар пишиқ-пухталиги ва аъло сифати билан ажралиб туради. Бу маҳсулотлар мамлакатимизнинг барча бурчакларига ва 30 га яқин чет мамлакатга жўнатиляпти.

Суратда: корхонанинг илғор ишчиларидан бири Нурия Ҳамидулина. У йиллик планни адо этиш арафасида турибди.

В. Сироткин фотоси.

САККИЗТА ЙЎЛДОШ ПАРВОЗДА

1981 йил 6 август куни Совет Иттифоқида ернинг сунъий йўлдошлари — «Космос-1287», «Космос-1288», «Космос-1289», «Космос-1290», «Космос-1291», «Космос-1292», «Космос-1293», «Космос-1294» учирилди. Саккизта йўлдошнинг ҳаммаси ягона учирувчи ракета ёрдамида орбитага чиқарилди.

Йўлдошлар ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми партия, совет ва кишлоқ хўжалик органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун ҳамда туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг инспектори ўртоқ Ғайрат Обидович **Ориповни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездига тайёргарлик даврида, партия анжуманлари қарорларини меҳнаткашлар оммаси ўртасида кенг пропаганда қилиш, ҳар бир ишчи, ҳар бир техник ходим онгига партия сўзини етказиш,

...ларга ҳам йўл қўйилганлигини айтиб ўтди. Партия ташкилоти нормасини бажармовчи, брак маҳсулот тайёрловчи ишчилар, прогулчилар билан етарли иш олиб бормади. У меҳнатни илмий ташкил этиш, прог-

...мий ишимизга ... бермоқда. Цехимизда ҳунар-техника билим юртларини битириб келган ёшларга мураббийлик қилишга эътибор кучайтирилиши керак.

И. АВАЗОВ — титиш це-

ЗАРБДОР МЕҲНАТ УЧУН МУКОФОТ

Тошкентдаги «Малика» трикотаж бирлашмасининг касаба союз комитети тикувчи-мотористка Мария Михайловна Заблованн ва бўёқчи Лидия Антоновна Колупахани комитетга таклиф қилди.

— Сизларни табриклайман, — деди уларга комитет раиси Камолиддин Тожиев. — «Ўз касбининг устаси» конкурсида ғолиб чиққанлигингиз учун касаба союз комитети сизларни Болгария Халқ Республикасига бориш учун бепул туристик йўлланма билан мукофотлайди.

М. Заблова билан Л. Колупаха бир неча ой мобайнида энг юқори иш унумига эришмоқдалар ва юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Уларнинг иккаласи ҳам бир неча турдош касбларни мукаммал эгаллаган бўлиб, малака оширишда ёшларга саҳийлик билан ёрдам бермоқда.

«Малика» трикотаж бирлашмасида «ўз касбининг устаси» конкурсларини ҳар уч ойда бир марта ўтказиб туришга қарор қилинди. Ғолиблар пул мукофотлари ва текин туристик йўлланмалар билан тақдирланадилар.

ЎзТАГ мухбири.

Тошкентдаги 2-пойабзал фабрикасида коммунист Н. Иброҳимова бошлиқ бригадани энг яхши коллективлардан бири сифатида танишади. Бригада хом ашёни тежашда, унумдорликни оширишда ибрат кўрсатяпти.

Суратда: бригада аъзоларидан Ҳ. Қосимов, Н. Исмоилова, бригадир Н. Иброҳимова ва Л. Панкрашниналар.

В. Сироткин фотоси.

МУНОСИБ ВОРИСЛАР ТАРБИЯЛАЙЛИК

ЯРАТУВЧИЛИК ЙЎЛИДА

Экономикамизнинг мисли кўрилмаган ривожи, халқ хўжалигининг жадал суръати ишчи ва колхозчи деҳқонларнинг буюк яратувчилик ишлари самарасидир. Шунинг учун Коммунистик партия, Совет ҳукумати мамлакатимизда малакали ишчи-кадрлар тайёрлашга оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқда.

Партия XXVI съездида ҳам СССРда ҳунар-техника таълимини янада ривожлантириш алоҳида қайд этилди. Ўтган беш йилликда бу таълим системасида 11 миллиондан зиёд малакали ишчи кадрлар тайёрланиб, халқ хўжалиги тармоқларига юборилди. Ўзининг зафарли одимини бошлаган ўн биринчи беш йилликда эса мамлакатимиз ҳунар-техника билим юртлари халқ хўжалигига 13 миллион ишчи кадрлар етказиб беради.

Ҳунар-техника таълими системасининг равнақи Қашқадарё область ҳунар-техника таълими бошқармаси коллективининг ҳамиша диққат марказида. Областимиздаги мавжуд ўттиз учта ҳунар-техника билим юртида меҳнаткашларнинг ўн мингга яқин ўғил-қизлари 45 мутахассислик бўйича техника сирларини ўрганиб, ўз билимларини мустаҳкамламоқдалар. Уларга олий ва ўрта махсус маълумотли мингга яқин педагог таълим бермоқда. Ўтган беш йилликда областимиз саноат корхоналари, қишлоқ хўжалигига қарийб 36 минг малакали мутахассис ишчи кадрлар етказиб берилди. Қашқадарё воҳасининг истиқболи порлоқ. Янги беш йилликда областимиз районларида ҳунар-техника таълими системасини янада такомиллаштириш соҳасида ҳам талай ишларни бажариш кўзда тутилади. Жумладан, навқирон Косон шаҳрида, Муборак, Толлимаржон, Қамаши ва бошқа районларда ўндан ортиқ билим юртлари қурилиб, фойдаланишга топширилади ва областимизда бундай илм даргоҳлари сони 44 тага етказилади.

Шаҳрисабз районидаги 8-, қўриқ Ульянов районидаги 37-, Яккабоғ районидаги 20-, Қарши шаҳридаги 42-, 38- ва 130-ҳунар-техника билим юртларининг педагогика коллективлари ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларга касб-ҳунар ўргатишда катта тажриба орттирганлар. Мазкур ўқув юртларида ёшларга билимларини мустаҳкамлаб, танлаган мутахассисликлари бўйича касб-ҳунар ўрганишлари учун барча қулайликлар яратиб берилган. Замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган устахона, лабораториялар, қишлоқ хўжалик ва бошқа техника воситалари, агроучасткалар, шинам безатилган ётоқхоналар, спорт заллари ўқувчи ёшлар ихтиёрида. Бошқарма ҳузуридаги маданият саройида эса турли тўгараклар мавжуд бўлиб, унда саккиз юзга яқин техника ихлосмандлари шуғулланмоқдалар.

Областимиздаги билим юртлари ёшларнинг севимли даргоҳига айланиб бормоқда. Ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш-практик машғулотлари оталиқ ташкилотлари томонидан ажратилган махсус агроучасткаларда ўтказилади. Бу участкалар замонавий қишлоқ хўжалик техникаси билан тўла-тўкис таъминланган. Область билим юртлари талабалари меҳнат семестрида ҳам, янги боғу бўстонлар барпо этишда ҳам, пахта йиғим-терими даврида ҳам алоҳида ўрнак кўрсатиб, меҳнат қиладилар.

Ёшларни касб-ҳунар масканларига жалб этиш мақсадида билим юртларида очиқ эшиклар куни, меҳнат ветеранлари ва ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар мунтазам ўтказиб турилибди. Лекин бу ишлар назаримизда етарли эмас. Ўрта мактабларда ўқувчилар ўртасида касб-ҳунар танлаш борасида суҳбатлар кам ўтказиляпти, уларга техника билим юртлари тўғрисида атрофлича тушунча берилмаяпти. Ҳар бир билим юрти бирор хўжаликнинг муҳим звеноси сифатида фаолият кўрсатса мақсадга мувофиқ бўларди. Оталиқ ташкилотлари ролини ҳам ошириш зарур.

Халқ хўжалиги учун зарур мутахассис ишчи кадрлар етказиб беришда область ҳунар-техника билим юртлари коллективлари КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини изчил амалга ошира борадилар ва ёшларга касб-ҳунар ўргатиш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилаверадилар.

С. ЗОИРОВ,
Қашқадарё область ҳунар-техника таълими бошқармаси бошлиғи.

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

ҲИММАТ

УЧИНЧИ СЕМЕСТР — МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

Советобод қурилиш механика техникуми талабалари Сурхондарё областидаги турли объектларда меҳнат қилишмоқда. Жумладан, «Авангард» қурилиш отряди Шўрчи районидаги ун комбинати, «Бинокор» деб номланган отряд эса Термиз шаҳрида барпо этилаётган 480 ўринли кооператив техникум қурилишида иштирок этаётир. Бу икки отряд ўзаро мусобақадош.

Эллик студентдан иборат «Бинокор» отряди 60 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажаришни ўз зиммасига олган. Ҳозирги кунда талабалар социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар. Айниқса, А. Ражабов, Ж. Шералиев, А. Турдиева сингари талабалар бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Қурилиш отрядларида кундалик жанговар варақалар, ҳафталик газета ва комсомол прожекторлари мунтазам чиқарилиб турибди. Техникум талабаларидан ташкил этилган бадиий ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари ўз концерт программалари билан ҳаммани мамнун этишяпти.

Қ. ДУСАНОВ,
Сурхондарё.

ТОМОШАБИНЛАРГА ҲУРМАТ ШУМИ?

Пахтачи районида Ўзбекистон санъат усталари иштирокида «Санъат байрами» бўлармиш, деган хабар тарқалди. «Пахтачи» район газетаси саҳифаларида бу ҳақда уч марта эълон берилди. Кўп жойларга «Ҳамма санъат байрамига» сўзлари ёзилган эълонлар, суратли афишалар ёпиштириб чиқилди.

Ортиқ Отажонов, Олмахон Ҳайитова, Ҳасан Йўлдошев, Гулсара Ёқубова каби санъаткорлар келишини эшитган меҳнаткашлар шу йил 20 июль куни район марказидаги «Пахтакор» стадионига тўпланишди.

Минг афсуски, бу ерга кўнгилли хордиқ чиқариш ниятида келган томошабинларнинг умидлари пучга чиқди. Дабдабали эълон ва афишаларда номлари зикр қилинган Олмахон Ҳайитова, Гулсара Ёқубова, Олимжон Орифжоновлар концертга келишмади. Афишаларда ҳатто сурати берилган Ҳ. Йўлдошев ҳам ташриф буюрмади.

Ортиқ Отажоновнинг телевидениеда, радиода чиқишлари ҳатто қизиқиш билан кутиб олинар эди. Лекин бу сафар истеъдодли хонанданинг ашулалари томошабинларни зериктирди, холос. Раққоса Гулчеҳра Исмоилова ҳам саҳнада наридан-бери бир кўринди-да, чамадончасини кўтариб, томошабинларнинг кўз ўнгида ўзини автобусга урди. Ш. Ғозиев ва А. Саидовларнинг ҳажвий чиқишлари ҳам томошабинларда қаҳ-қаҳа тугул, шунчаки кулги ҳам уйғотмади. Сабаби, томошабинлар сийқаси чиқиб кетган ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлмаган бу номерларни жуда кўп марта эшитишган эди.

Таниқли санъаткорларимизнинг томошабинларга ҳурмат-эътибори шуми?! Ўзбекистон ССР Маданият министрлигидаги раҳбар ўртоқлар бунга нима дейишар экан?

И. ИБРОҲИМОВ,
Ж. НАРЗУЛЛАЕВ,
Пахтачи район «Пахтачи» газетаси ходимлари.

ЯНА ЯЙЛОВ ҲАҚИДА

ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗА, ИСТАК

Эсингизда бўлса, газетамизнинг шу йил 15 апрель сонида «Яйлов ҳақида ўйлар» сарлавҳали мақола берилиб, унда республикамизнинг икки йирик чорвадор райони — Нурота ва Қўшработ яйловлари билан боғлиқ баъзи таклиф, истак ва мулоҳазалар баён этилганди. Қуйида ҳали яйловларда ўз ечимини кутаётган яна бир қатор муаммолар, жумбоқлар тўғрисида ҳикоя қилинади.

Бундан беш йилча муқаддам Нуротада район коммунистларининг таклифи билан мавжуд чорвачилик қўраларини намунали қуриш, улар ёнида ёрдамчи бинолар ҳам барпо этиш масаласи кўтарилди. Чунки бундай бинолар майдаланган дағал хашак, концентрат озуқалар ва бошқа хил емишлар тайёрлаш учун жуда-жуда зарурлигини давр тақозо қилди. Масала район партия комитетида муҳокама қилинди. Ниҳоят «Чорвачилик қўралари қандай бўлиши керак?» — деган мавзуда Давра столи ўтказилди. Учрашувда хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислар, тадбиркор чўпонлар, «Узгипросельстрой» илмий текшириш институтининг Самарқанд филиали ва область совхозлар трестининг капитал қурилиш бўлими вакиллари иштирок этди. Учрашув жуда қизиқарли, баҳсли ўтди. Қоракўлчилар бўлажак намунали қўраларнинг турли хил вариантларини таклиф этишди. Бир неча эскизлар қизғин муҳокамаларга сабаб бўлди. Лекин орадан йиллар ўтиб кетяптики, эскиздан ҳам, жавобдан ҳам дарак йўқ. На «Узгипросельстрой» лойиҳачилари, на совхозлар трести раҳбарлари чорвадорларга конкрет жавоб бермадилар. Институт филиалидагилар «Чизмалар бор, трестдагиларга айтинглар, ўзларига маъқулини танлаб берсин, қурадиган улар», — деб мавҳум жавоб беришяпти. Трестдагилар эса «Бу чизмалар жуда қиммат, хўжаликларга оғир тушмасмикан?» — деган баҳонани рўкач қилишмоқда. Чорвадорлар эса «Бир марта қимматга тушиб қурилган қўра, эски қўрага ҳар йили сарфланадиган ремонт харажатидан ҳам оғирроқмикан?» деб тушунолмай турибдилар. Эҳтимол, гапни **«Узгипросельстрой» илмий-текшириш институти филиали ходимлари ва совхозлар тресті раҳбарларидан эшитармиз.**

Чорвачиликда загон системаси, шубҳасиз серафзал усул. Масалан, ҳозир 600—800 бош қўй-қўзидан иборат бир отарни 3—4 киши; қиш кунлари эса 5—6 киши боқаётган бўлса, чегараланган зоналарда бу иш билан 1—2 киши машғул бўлади. 3—3,5 минг бош қўй парваришига кўпи билан 7—10 киши жалб этилади. Чунки, бунда асосий ишлар механизация гарданига тушади.

Аммо бу ерда бошқа гап бор. Яйловда ана шу асосий ишларни бажариши керак бўлган механизмларни ишлата оладиган, улар билан «тиллашиб» кета оладиган кадрлар ҳам керак. Шуни очиқ айтиш керакки, ҳозир ҳамма соҳада бўлгани каби чорвачиликда ҳам кадрлар бош масала бўлиб турибди. Хўжаликларда механизмларни унумли ишлатиб, улардан самарали фойдалана оладиган, зооветеринария қоидаларидан хабардор, ҳисоб-китоб ишларига уқувли кадрлар етишмаслиги жуда-жуда сезилиб қолмоқда. Афсуски, бугунги кунда Нурота ва Қўшработ районларининг ҳар бирида қўй боқаётган 1400—1500 дан зиёд чўпоннинг ўртача 50—60 тасигина ўрта маълумотли мутахассис, холос. Қолган 300—400 га яқини тўлиқсиз ўрта маълумотли эканини айтадиган бўлсак, уларга юқоридаги талабларни қўйиб бўлармиди?

Нуротада 60-ҳунар-техника билим юртининг ташкил этилганига анча бўлган. Бироқ, билим маскани ҳозирча фақат чорвачилик механизаторларигина тайёрлаяпти, холос. Битираётган ёшлар зооветеринария қоидалари ва чўпонлик сир-асрорларидан деярли хабарсиз. Пировардида, сўнгги 10-15 йил ичида бобокалони чорвадор ўтган бу районларда жуда камдан-кам йигит-қиз ота касбини давом эттирмоқда. Бу жуда ачинарли ҳол! Демоқчимизки, областда учта йирик чорвадор райони (Советобод райони билан бирга) мавжуд. Шу районлар ўртасида лоақал битта чорвачилик мутахассислари тайёрловчи ҳунар-техника билим юрти очиш мумкин эмасмикан? Бу борада **республика Ҳунар-техника таълими давлат комитети раҳбарлари нима деркин?**

Ўтган беш йилликнинг учинчи йилидан воҳадаги кўпгина хўжаликлар қарз билан чиқдилар. Чорва маҳсулотлари таннархи белгиланганидан қиммат бўлди. Битта қоракўл тери учун пландаги 17—18 сўм ўрнига 21—22 сўмдан сарфланди. Ваҳолонки, йил чорва учун яхши келиб, ўт-ўлан ҳам кўп бўлганди. Ҳар галгидек қўшни районлардан ортиқча ҳас-хашак, сомон ва озуқа сотиб олинмаган эди. Молларнинг нобудгарчилиги кам эди. Аммо, барибир маҳсулот таннархи давлат планларида белгиланганидан кўп бўлди.

Бунинг бош сабабларидан бири — хўжаликларда озуқа базасининг етарли ва мустаҳкам эмаслиги эди. Яйловлардан навбатлаб фойдаланиш, табиатни муҳофаза қилиш, ер экологияси қонуниятларига кўра иш тутиш сингари қатор жараёнларга етарли эътибор берилмади. Маълумки, агар экологик жараёнлар бузилса табиатда мувозанат ҳам бузилади. Ер юзининг айрим районларида табиий муҳит, ўсимлик ва ҳайвонот ўзгаради. Наздимизда, ҳозирги кунда чорвадор районларнинг яйлов майдонларида ана шундай «ўзгариш»ларнинг айрим кўринишлари сезилиб қоляпти.

Баъзи кишилар сўнгги йилларда яйловларда гоҳ-гоҳ рўй бераётган озуқа танқислигини об-ҳавонинг қурғоқ келиши билан боғлашга уринмоқдалар. Бу — субъектив сабаб, холос. Биз масалага илмий нуқтаи назардан ёндашадиган бўлсак, яйловларнинг ғариблашиб бораётганига объектив сабаблардан бири — чорва молларнинг туёқ сонига нисбатан фойдали яйлов майдонларининг торлигидир. Мутахассисларнинг фикрича, чўл ва ярим чўл зоналарида (Нурота ва Қўшработ яйловлари чўл ва ярим чўл зоналарига киради) ҳар бир қўй учун 2—2,5 гектар яйлов зарур. Ҳозир бу районларда эса ҳар бир қўй учун атиги 1—1,2 гектар яйлов тўғри келади, холос. Бу, шундан далолат берадики, яйловларга керагидан 1—1,5 баравар кўп юк тушмоқда. Бунинг устига аҳолининг шахсий моллари ҳам худди шу яйловларда боқилади. Натижада, туёқ сони кўпая бориб, яйловлар изма-из топталмоқда, кўп йиллик ўт-ўланларнинг ривожланиши жиддий зарар кўриб, уларнинг тупроқни ушлаб турувчи баъзи хиллари мутлақо йўқолиб кетмоқда. Бу ҳол ўз навбатида тупроқ эрозиясига олиб келяпти. Эрозияга учраган тупроқда эса намлик даражаси камайиб кетмоқда. Бир вақтлар ёзин-қишин барқутдек товланиб турган катта-катта қирларимизнинг бугунги кунда яланғоч бўлиб қолаётганлиги, ям-яшил далаларимиз бир қадар қашшоқлашиб кетаётганлиги боиси шунда эмасми? Қолаверса, чорвачилик районларида атроф муҳитни, табиатни, хусусан яйловларни муҳофаза қилиш, уларни кенгайтириш бугунги кун талаблари даражасидами?

«Биз, коммунизм бинокорлари, — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев, — **қишлоқ хўжалигига яна бир нуқтаи назардан, атроф муҳитни муҳофаза қилиш нуқтаи назаридан ҳам ёндашмоғимиз даркор. Бу — саноат олдидагина турган проблема эмас, чунки деҳқон билан чорвадорнинг меҳнати — аслида табиатдан, атрофимиздаги табиий муҳитдан инсон эҳтиёжларини қондириш учун фойдаланишнинг ўзидир...»**

Қандай ажойиб, пурҳикмат сўзлар! Бу сўзларга амал қилиш, уларни ҳаётга кенг татбиқ этиш биз учун фарзу қарз.

Номоз САЪДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЗАРБДОР 100 КУНЛИК ДАВОМ ЭТАДИ

САФАРБАРЛИК

● Ҳосил нишоналари кўпаймоқда

● Ғўзани культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш ишлари мутахассислар назоратида

● Бутун куч — Қашқадарёнинг 650 минг тонна «оқ олтин» хирмонини бунёд этишга қаратилмоқда

Қашқадарё воҳасининг табиати бой берилган дамларни қопламоқда: ёмғирли, совуқ шабадали кунлар жазирама билан алмашди. Ҳар куни қуёш ер ва кўкни тандирдек қиздирмоқда. Июль ойининг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида иссиқ 45—48 даражага кўтарилди. Область пахтакорлари бундай кунларда ғайрат билан ишлашга ўрганиб қолишган. Чунки уларнинг фарзандларидек ардоқли ғўзалари — қуёш нурини севади. Бугунги кунда далада тер тўкаётган 10 минглаб деҳқонлар олдига қўйилган улуғвор вазифани шараф билан адо этмоқдалар. Ғўзани яхши ўстиришдек муҳим вазифа тўла-тўкис бажарилмоқда. Ҳозир орқада қолган ғўзаларда ҳосил нишоналари тобора кўпаймоқда. Айрим майдонлардаги ғўзалар чеканкаси тугалланди. Лекин иш тўхтагани йўқ. Марди майдон пахтакорларнинг ғайрати жўшмоқда. Тракторлар гулдуроси кеча-кундуз тинмайди. Ғўза баравж, баракали ҳосил тўпланмоқда. Хуллас, деҳқонлар оғир меҳнатининг натижаси кундан кунга кўзга ташланмоқда.

—Ҳосилга ҳосил қўшишнинг ўзи бўлмайди,—дейди Косон районидаги 37-қўриқ совхоз директори Тўрабобо Орзиқулов, — одамларнинг қадоқ қўллари дард кўрмасин. Ким айтарди ўтмишда бир қултум сувга ташна Қорақум массиви бундай пахтазорга айланади деб. Эсимни танигандан бери биламан, бу ерда шувоқ ўтдан бошқа нарса ўсмасди. Чорва моллар амаллаб ризқини териб ерди. Ҳозир ерга нима экса унади. Йил бошида бир группа чўлқуварлар билан иш бошлаб сув келтирдик. Қудратли техника ёрдамида баҳорда Қорақум массивидан 2500 гектар ер ўзлаштириб, чигит экдик. Шунинг 700 гектари ингичка толали пахта. Ғўза парваришини ҳар гектар ердан 30 центнердан «оқ олтин» етиштиришга мўлжаллаб уюштирмоқдамиз.

Кекса деҳқон Тўрабобо Орзиқулов саратон палласида ғўзага қандай ишлов беришни яхши билади. У бошлиқ совхоз механизаторлари иссиқ ва гармселни мардонавор енгиб, барча майдонлардаги ғўзани июль ойида уч марта культивация қилдилар ва икки марта суғориб, озиқлантирдилар. Айниқса Назар Жўрабоев, Доно Қўйсинов, Содиқ Шокиров, Ҳурмурод Субонқулов бошлиқ бўлимларда бўлганимизда директор етиштирилган дастлабки кўсакларни қувона-қувона кўрсатди. Ахир деҳқон ўз меҳнати самарасини кўриб нега қувонмасин.

Область пахтакорлари илғор тажрибалардан кенг фойдаланиб, ўсишдан орқада қолган ғўзалар ривожланишини жадаллаштирмоқдалар.

Масалан: Толлимаржон районидаги «Коммунист» совхозининг Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Адолат Носирова бошлиқ бригадасида қатор оралари 26 сантиметр чуқурликда ва 45 сантиметр кенгликда юмшатилиб, ғўза шарбат сувига қондирилаётгани сабабли ўсимлик қаддини тиклаб олди. Ғўза тупида 7—8 бўлиқ кўсак пишиб етиляпти.

Усмон Юсупов районидаги Ульянов номли совхоз механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Раҳмат Тўраев бу йил об-ҳаво қийин бўлган шароитда ҳам миришкорларча иш тутди ва бошқаларни ҳам шунга даъват этди. У чуқур культивация қилишга ўз агрегатини мослаштириб, ғўза ёнидаги тупроқни юмшатадиган махсус мосламалар ўрнатди. Бу тадбир пуштада намни узоқ сақлаш имконини бермоқда.

— Бизнинг қўриқ районда ҳам зарбдор 100 кунлик давом этмоқда. — дейди Ишон район партия комитетининг биринчи секретари Жўра Хушназаров, — чўлқуварларимиз область партия комитети ва область ижроия комитетининг барча пахтакорларга қилган мурожаатидан руҳланиб, яқинда ўз мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар. 60 минг тонна пахта етиштиришга қарор қилдилар. Ғўзани культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш мутахассислар назоратида. Уни қўй қийи билан озиқлантиришга айниқса жиддий эътибор берилмоқда. Бу йил ўтган йилга нисбатан 1,5 баравар кўп қўй қийи тўпланиб экинларга солинмоқда. Райондаги Карл Маркс номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Маҳкамой Ҳазратқулова бошчилигидаги бригадаси ҳар гектар ерга 15—20 тоннадан қўй қийи солиб рекорд ҳосил етиштираётир. Бригада бу йил ҳам ўсимликни озиқлантиришнинг илғор технологиясидан намунали фойдаланиб, ғўзани агротехника қоидалари асосида парвариш қилмоқда.

Қўриқ Ульянов райони деҳқонлари ҳам ғўза парваришини уюшқоқлик билан олиб бормоқда. Районнинг ҳамма хўжаликларида иш икки сменада ташкил этилган. Ҳар бир механизатор, сувчининг 1,5—2 баравар норма иш бажаришига эришилмоқда. Айни пайтда, областнинг мусобақадош районлари вакиллари хўжаликларда экинларнинг аҳволи қандайлиги, тавсия этилган тадбирларнинг қандай бажарилаётганини кўздан кечирмоқда. Яқинда Қамаши райони вакиллари Яккабоғ районида, чироқчиликлар Китоб районида, ғузорликлар Шаҳрисабз далаларида бўлиб ғўзанинг аҳволи билан танишдилар. Бу борада тўпланган ижобий тажрибаларни таъкидлаш билан бирга, камчиликларни ҳам очиб ташладилар. Нуқсонларга тезда барҳам бериш тадбирларини кўрсатдилар. Айниқса мусобақадошлар Яккабоғ райони раҳбарлари адресига танқидий мулоҳазалар билдирдилар. Интизом ва уюшқоқлик бўшаштириб юборилган. Ғўза ўсишдан қолган майдонлар бор. Бундай майдонлардаги ғўза қатор ораларини қўшимча культивация қилиш, озиқлантириш ва суғориш кечиктирилмоқда. Ҳозир яккабоғликлар ўзаро текшириш бригадаларининг танқидий мулоҳазаларидан тегишли хулоса чиқариб, ғўза парваришини кучайтириш чораларини кўрмоқдалар.

Қашқадарё область партия комитети томонидан тузилган оператив группалар ҳамма районларда ғўза парваришини текширишдан ўтказмоқда. Текширув натижаларига кўра умуман областда ғўзанинг ривожи ёмон эмас, бироқ айрим районларда, чунончи, Муборак, Баҳористон, Китоб районларида ғўзалар ўсишдан орқада қолмоқда. Анчагина майдонларни бегона ўт босган. Озуқа ва сувга ёлчимаётган ғўзалар бор. Областда барча куч ва воситалар она-Ватан олдидаги муқаддас бурч—650 минг тонна «оқ олтин» етиштиришни таъминлашга сафарбар этилмоқда.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

САМИМИЙ ТАШАККУР

Ракета-ядро қуролланиш пойгасига қарши, Европа шимолида ядросиз зонани вужудга келтириш, қуролланиш пойгасини чеклаш ва қуролсизланиш учун улкан намойиш — «Тинчлик юриши-81» 6 августда Парижга етиб келди. Юришнинг минглаб қатнашчилари — хотин-қизлар ва эркаклар, ёшлар вакилларини Франция пойтахти аҳолиси қизғин кутиб олди. Колонналар узра «Ядро бомбасидан ҳоли бўлган тинчлик учун!», «Қуролланиш пойгасига чек қўйилсин!», «Американинг ажал ракеталари йўқ қилинсин!» деб турли тилларда ёзилган транспарантлар, плакатлар ва шиорлар кўзга ташланади. Намойишчилар қўлида тинчлик каптари ва Ер шарининг тасвири туширилган катта макетни кўтариб олишган.

СССРнинг Франциядаги элчихонасида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг «Тинчлик юриши-81» қатнашчиларига табрикномасини тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди.

Норвегиялик Ракель Андресен хоним табрикнома учун, «Тинчлик юриши-81»-нинг олижаноб ғояларини қўллаб-қувватлаганлиги учун юриш қатнашчилари номидан Л. И. Брежневга самимий миннатдорчилик изҳор этди. Биз, деди у, Совет Иттифоқи раҳбарининг жуда катта муваффақият билан ўтган тинчлик эстафетаси қатнашчиларига мурожаатнома йўллаганидан бахтиёрмиз ва фахрланамиз.

(ТАСС).

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ВАРШАВА, 6 август. (ТАСС). Польша матбуот агентлигининг хабар қилишича, Варшавада иқтисодий ислоҳот масалалари билан шуғулланувчи комиссиянинг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский мажлис ижтимоий-сиёсий вазият хатарли равишда кескинлашган бир шароитда ўтаётганлигини айтди. Ҳар хил забастовкалар ва намойишлар давом этмоқда. Польша яна миллиардлаб маблағлардан маҳрум бўлмоқда. Мамлакат билан халқ тобора камбағаллашмоқда, тангликдан қутулиш жараёни секинлашмоқда.

Ҳукуматга қарши агитация, норозилик юришлари, огоҳлантирувчи забастовкалар, блокадалар ва шу кабилар бизни хавотирлантириб ташвишга солмоқда, шошилинч чоралар кўришга мажбур қилиб, ҳукуматни бирмунча олисни кўзловчи воситалар тўғрисида ўйлашга ундамоқда, — деди сўнгра у. Вазиятни нормаллаштиришнинг иқтисодий ва сиёсий шарт-шароитларига тўхталиб, у биринчи навбатда ишлаб чиқариш фронтидаги аҳволни ўзгартириш кераклигини айтди. Мамлакат ҳаёти учун керакли маблағларни олиш ёки олмаслигимиз боғлиқ бўлган соҳаларда айниқса ишлаб чиқаришни ўстириш зарур.

Варшавада тангликни бартараф этиш юзасидан оператив штабнинг биринчи мажлиси ҳам бўлиб ўтди. Аҳолини асосий озиқ-овқат маҳсулотлари, гигиена воситалари, электроэнергия билан таъминлаш соҳасидаги энг шошилинч вазифалар белгиланди. Ишлаб чиқаришни, транспорт ва бозорни пароканда қилиш ҳолларига қарши кураш чоралари ҳам муҳокама қилинди.

«Жолнеж вольности» газетаси мамлакатдаги вазиятни шарҳлаб қуйидагиларни ёзади: «Бирдамлик» имтиёзли позицияни эгаллашга интилаётганлиги бугунги кунда ўтмишдагидан анча равшанроқ кўриниб турибди. Бундай позиция унинг қонундан юқори туришига имкон берган бўлур эди. «Бирдамлик» раҳбарлари ўртасида Польшанинг мустақиллигига таҳдид этаётган масъулиятсиз йўналиш устун бўлиб турибди. Ташвиш манбаларининг ҳамма учи ана шу касаба союзнинг раҳбар марказларига олиб бормоқда.

Гарчи бошқачароқ формада бўлса ҳам яна конфронтациянинг фавқулодда қуроли қўлланилмоқда, бу қурол Польшани заифлаштиради ва мамлакатни тангликдан халос қилишда ҳукуматга халақит беради. Кишиларни кўчаларга олиб чиқишни ўз йўлидан юриб ўтиш имконияти учун кураш деб эмас, балки бир мунча каттароқ мақсадни кўзловчи иш деб билиш керак. Гап Маршалковский кўчасидан «сўлга бурилиш» тўғрисида эмас, балки «бутун мамлакатни ўнгга буриб юбориш» тўғрисида бормоқда. Шундай мақсадга эришиш учун ҳукуматни заифлаштириш йўлида уриниб кўрилмоқда. Ҳукуматнинг фаолияти миллионлаб касаба союз аъзоларидан пинхона ҳокимиятни босиб олишга ҳозирлик кўраётган кучларнинг режаларини амалга ошириш йўлида жиддий ғов бўлиб турибди.

Польша дучор қилинган конфронтациянинг янги босқичи шу билан характерлики, норозиликлар энди кўчаларда билдирилмоқда. Айрим кимсаларда социализмга ва Польша мустақиллигига қилинаётган таҳдидни давлат ҳокимияти тугатиш учун қатъий чоралар кўрмайди, деган бундай ишонч қаердан пайдо бўлди экан? Эҳтимол Америка вакиллар палатасининг резолюцияси сабабли маъмурлар кўнгилчанлик қилади, деган умид вужудга келгандир? Америка вакиллар палатасининг резолюцияси мамлакатимиз ички ишларига мислсиз аралашиш мисоли бўлиб хизмат қилади. Ана шу резолюция билан Польшадаги воқеалар ўртасида алоқа борлигига асосли шубҳалар мавжуд. «Ички репрессияларни қўлланишдан» огоҳлантиришни бундан бошқа қандай тушуниш керак.

Шуни эслатиб ўтиш керакки, деб ёзади «Жолнеж вольности» газетаси, фақат социалистик Польшагина яшаши мумкин, лозим бўлган тақдирда уни ҳимоя қилиш учун бутун куч ва воситалардан фойдаланилади. Социализм учун кураш олиб борилмайди, деб ҳисоблайдиган кимсалар жуда катта хатога йўл қўядилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **Буюк Британиянинг валюта-молия запаслари шу йил июль ойида 1 миллиард доллардан ҳам ортиқ камайди.** Мамлакат молия министрлиги шу ҳақда хабар берди. Валюта запаслари АҚШдан банк ҳисоб ставкаси атайлаб оширилганлиги туфайли камайиб қолди. Америка маъмуриятининг шу сиёсати натижасида доллар Ғарбий Европа валютасига қараганда анча қулай шароитга эга. Англиянинг валюта запаслари июнь ойида 850 миллион долларга камайган эди.

● **«Қувейт таймс» газетаси мухбири билан суҳбатда Қувайт мудофаа министри шайх Салим Ас-Сабоҳ Қўшма Штатларнинг Қувайтга 60 та «Хок» зенит ракеталарини сотиш тўғрисидаги таклифини рад қилганлигини айтди.** У Форс қўрфази зонасидаги аҳволга тўхталиб, бу ерда жойлашган давлатларнинг ишларига ажнабийларнинг аралашувини кескин қоралади. Кейинги вақтларда Вашингтон бу ерда ўзининг ҳарбий кучларини зўр бериб кўпайтирмоқда.

● **Шу йилнинг апрель ва май ойларида Туркия гражданларидан 8 мингдан ортиқ киши иш қидириб чет мамлакатларга чиқиб кетдилар.** Анқа ахборот агентлиги шу ҳақда хабар бериб, Туркиядан ишчилар асосан шарқдаги араб мамлакатларига, чунончи Ливияга, Саудия Арабистонига, Ироққа ва региондаги бошқа давлатларга кетаётганлигини уқтириб ўтади. Ҳозирги вақтда Туркияда 3 миллиондан кўп ишсиз бор. Бу аҳвол ўн минглаб гражданларни иш қидириб чет мамлакатларга боришга мажбур этмоқда.

(ТАСС).

АНДИЖОН ОБЛАСТИ. Бўз районидаги «Партия ХХ съезди» совхозининг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Авазбек Урозов бошлиқ маккажўхоричилик бригадаси аъзолари мўл ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда маккажўхори ўрими уюшқоқлик билан давом этяпти. Дастлабки ҳисобларга кўра гектаридан 100 центнердан «каҳрабо дон», 500 центнердан поя олинмоқда. Суратда: А. Урозов.

А. Тўраев фотоси.

УРУШ ҲУКУМАТИ

Исроил парламенти «Ликуд» ўта ўнг блок раҳбари М. Бегин тузган мамлакат ҳукуматининг янги составини тасдиқлади.

Исроилнинг ҳозирги ҳукумати ана шу мамлакат ташкил топгандан буён энг реакцион ҳукуматдир. Бегин кабинетининг программаси арабларнинг территорияларида Исроил оккупациясини абадийлаштиришга, мамлакатни янада милитарлаштиришга, қўшни араб давлатларига нисбатан агрессив йўлни ўтказишга қаратилгандир. (ТАСС).

ЭРОН ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ ТАЛАБИ

Эрон Ташқи ишлар министрлиги Франциянинг Теҳрондаги элчиси Г. Жоржи уч кун муддат ичида мамлакатдан чиқиб кетишини талаб қилди.

Франс Пресс агентлиги Теҳрондан ана шуни хабар қилди. Франция Республиканинг собиқ президенти Банисадрни ва «Мужаҳедин-халқ» ташкилоти раҳбари Ражавини тутиб бериш тўғрисидаги илтимосга ижобий жавоб бермаганлиги учун ана шу қарор қабул қилинди, деди Эрон Ташқи ишлар министрлигининг вакили. Республиканинг собиқ президенти Банисадрга ва ана шу ташкилот раҳбари Ражавига нисбатан Эронда тергов бошланган эди. (ТАСС).

ЯДРО ҚУРОЛИ БИЛАН БЎЛГАН ҲОДИСАЛАР

АҚШ маъмурияти зўр бериб ўтказаётган ядро билан қуролланиш пойгаси бундай қурол ҳар хил хатарли ҳодисалар чиқиши эҳтимолини кучайтиради, деб таъкидлади Эй-Би-Си телевизион компанияси. «Ядро қуроли билан кутилмаган бир фожиали ҳодиса юз бериши мумкинлиги эҳтимоли кун сайин тобора равшанлашиб бормоқда», — деб хабар қилди телекомпания ўзининг махсус программасида. Июль ўртасидагина Американинг «Кунц» эсминецидан Виргиния ороллари (АҚШ) составига кирувчи Санта-Крус ороли сари «Кема-Кема» классидаги «Гарпун» ракетаси «англашилмовчилик» билан учириб юборилди. Бахтли тасодиф туфайлигина ракета орол ёнидан ўтиб ундан сал нарида, денгизга бориб тушди. «Гарпун» ракетасида портловчи ядро қалпоқ бўлмасада кемалардаги шу учирувчи установкалардан ядро зарядлари бўлган ракеталарни отишда ҳам фойдаланилади, деб таъкидлади Эй-Би-Си.

Ўтган йилнинг сентябрида, деб эслатишди эшиттириш авторлари, Арканзас штатидаги ракета учирувчи шахтада қитъалараро «Титан-2» баллистик ракетаси портлади ва натижада унинг 10 мегатонналик ядро қалпоғи юзлаб метр нарига иткитиб юборилди. Портлаш чоғида бир киши ҳалок бўлди, 21 киши жароҳатланди.

Арканзасда «Титан-2» билан бўлган ҳодиса ягона эмас. Телекомпаниянинг маълумотларига кўра 1975 йилдан бери шу типдаги ракеталар билан 241 ҳодиса юз бериб, бунинг натижасида 56 киши ҳалок бўлган. «Аммо хавф-хатар ракеталар жойлаштирилган олис районларнинг ўзи билангина чекланиб қолмайди», — дейди Эй-Би-Си. «Ядро қуроли назорат этиш ва унга керакли хизмат кўрсатиш учун доимо бир жойдан иккинчи жойга кўчириб турилади». Бунда ташиш маршрутлари аҳоли зич яшайдиган районлардан ўтади. АҚШ пойтахти теварагидагина ўнтадан кўп ҳарбий ядро объекти жойлашган.

Шу оммавий қирғин қуроли ёнига қўйилган Американинг кўпгина ҳарбий хизматчилари наркотик модда ютиб турганлиги жиҳатидан ҳам ядро ҳодисаси чиқиш эҳтимоли янада кучаяди, деди телекомпания. Кейинги беш йилнинг ўзидагина қаттиқ гиёҳванд бўлиб қолган 3 минг солдат ва офицер ўз вазифаларидан четлаштирилди. (ТАСС).

ЧЖАО ЦЗИЯН САФАРИ

ПЕКИН. ХХР Давлат Кенгашининг бош министри Чжао Цзиян Жануби-Шарқий Осиёдаги уч мамлакатга — АСЕАН аъзолари бўлган Филиппин, Малайзия ва Сингапурга «расмий визит билан» жўнади.

МАНИЛА. ХХР Давлат Кенгашининг бош министри Чжао Цзиян тўрт кунлик расмий визит билан Филиппинга келди.

Маниладаги кузатувчилар Чжао Цзияннинг ҳозирги сафарини Пекин билан Вашингтоннинг Жануби-Шарқий Осиёдаги кескинликни янада кучайтириш мақсадида АСЕАН мамлакатлари билан Ҳинди-Хитойдаги қўшни давлатлар ўртасида муҳолифликни авж олдиришга қаратилган ва келишиб олинган куч-ғайратларнинг таркибий қисми, деб ҳисобламоқдалар. (ТАСС).

«АҚШ БИЛАН ХИТОЙНИНГ ХАТАРЛИ ИТТИФОҚИ»

«Международная жизнь» журнали 1981 йилги 8-сонида шу сарлавҳа остида берган мақоласида жумладан бундай дейилади:

Ғарбнинг, ва аввало АҚШнинг агрессив доиралари Пекиндаги раҳбарларнинг Советларга қарши сиёсатидан жаҳон социализми ва озодлик ҳаракатига қарши ялпи кураш манфаатлари йўлида фойдаланиб қолиш ниятида яна манфур «Хитой картаси»ни ўйнамоқдалар. Шу сиёсий ўйинда империалистик доиралар Пекинга қурол-яроғ, техника билан ҳақ тўлашга тайёр туриб, бундай ҳаракатлар халқаро вазиятни беқарор қилиши, жиддий халқаро можароларга сабаб бўлиши ва пировард натижада шу хатарли сиёсатни бошлаганларнинг ўзларига қарши қаратилишидан кўз юммоқдалар.

Журнал яқинда Пекин ва Вашингтон ўртасида ҳарбий-сиёсий тил бириктиришни чуқурлаштириш йўлида яна бир қадам қўйилганлигини уқтириб ўтади. Кескинликни юмшатишни барбод этиш, ялпи тинчликка хавф солувчи можаролар чиқариш мақсадида Хитойнинг Советларга қарши йўлидан фойдаланишдан иборат қалтис ўйинда манфур «Хитой картаси» билан яна бир юриш қилинди, яъни АҚШ давлат секретари А. Хейг Хитойга бориб келди.

Америка — Хитой ҳарбий сиёсий ҳамкорлигини тайёрлаш ва ривожлантиришда икки асосий босқични кўрсатиб ўтиш мумкин: биринчиси — 60-йилларнинг ўрталаридан 70-йилларнинг иккинчи ярмига қадар ўтган босқич бўлса, иккинчиси 1978 йилнинг тахминан ўрталаридан ҳозирги вақтгача бўлган босқичдир.

Шуни айтиш керакки, Хитой—Америка муносабатлари муқобил йўлдан ривожланишининг бошиданоқ Пекиннинг ташқи иқтисодий алоқалар соҳасидаги манфаатлари муайян ҳарбий-техник йўналиш касб этди.

АҚШ билан ХХР ташқи сиёсатида милитаристик кучлар активлашганлиги оқибатида уларнинг ҳарбий-сиёсий иттифоқи кучайди. Хитойнинг ВСРга қилган қароқчилик ҳужуми тескари алоқа ҳам борлигини: Америка билан Хитойнинг яқинлашуви пекинлик гегемончиларни ҳарбий авантюраларга рағбатлантираётганлигини тасдиқлайди. Хитойнинг ҳарбий доктринасида рўй берган ўзгаришлар империалистлар билан ҳарбий-сиёсий иттифоқнинг бевосита таъсири натижасида рўй берди. Бу ўзгаришлар 70-йилларда айниқса кўзга ташланди. Уларнинг моҳияти аввало Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатларига қарши (ракета-ядро ёки оддий) урушни тайёрлашдан иборатдир.

Пекиннинг авантюристик ҳаракатлари ҳамда халқаро майдондаги дипломатик тадбирлари барбод бўлаётганлигига гўё ҳарбий куч-қувват етарли эмаслиги сабабдир, деб Пекинда тарқалаётган гапни империалистлар ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватламоқдалар.

Пекиннинг қўшни давлатлар билан муносабатларда сиёсий ва ҳарбий кескинликни вужудга келтириш йўли империалистик реакцияга ғоят маъқулдир.

1979 йилнинг охири — 1980 йилнинг бошларида Хитой билан АҚШнинг ҳарбий-сиёсий иноқлиги янада кучайди. Империализм тинчлик ва социализм кучларига қарши курашни тағин ҳам зўрайтириш, ҳарбий хавфни камайтириш ва қуролланиш пойгасини чеклаш борасидаги халқаро куч-ғайратларни бўғиб қўйиш учун дўст Афғонистонга Совет Иттифоқи берган ёрдамдан бир баҳона сифатида фойдаланди. Пекин эса Советларга қарши ашаддий кампанияга қўшилибгина қолмай, империалистик реакциянинг содиқ гумаштаси эканлигини амалий ҳатти-ҳаракатлари билан тасдиқлади. АҚШ билан Хитой куч-қувватларини бирлаштириб Покистон территориясида аксилинқилобчи босмачилар тайёрлайдиган 30 га яқин махсус «база» ва 50 га яқин таянч пунктларини туздилар. Афғонистон аксилинқилобчиларининг кўп қисми Синьцзянда Хитой инструкторлари раҳбарлигида ўқитилди.

АҚШнинг ўша вақтдаги мудофаа министри Г. Брауннинг Хитойга қилган визити ва унинг Хитой раҳбарлари билан олиб борган музокаралари Пекин ҳамда Вашингтон Жануби-Шарқий Осиёдаги бошқа бир «қизғин нуқта»да ҳам вазиятнинг барқарор бўлишига қаршилик кўрсатиш учун келишиб йўл тутиш ниятида эканлигини тасдиқлади. Хитой раҳбарлари у ерда Америка ҳарбий кучлари сеқлаб қолинишини бажонидил ёқлаб турибдилар.

Вашингтондаги расмий арбоблар империалистик реакция билан Пекиндаги гегемончилар ўртасида ҳарбий-сиёсий шерикчилик чуқурлашиб бораётганлиги тўғрисида гапириб, айни бир вақтда «биз иттифоқчи эмас, дўстмиз» қабилидаги гаплар билан ниқобланмоқдалар, деб давом қилади журнал.

Хитой гегемончилари қўлига замонавий қурол-яроғ бераётган кишилар Пекин тутадиган сиёсатга таъсир кўрсатиш имкониятига эга бўламиз, унинг экспансиячилигини асосан Шимолга томон буриб юборамиз, деб ўйлаётган бўлсалар керак. Чучварани хом санаптилар. Хитойни милитарлаштиришнинг хавфи шундан иборатки, Американинг Хитой қўлидаги қурол-яроғи аввало бирмунча кичик давлатларга қарши қаратилади, жумладан булар орасида Американинг иттифоқчилари ҳам бор. Ҳозир Рейган маъмурияти ана шу милитарлаштириш йўлидан бормоқда, Хитойни Жануби-Шарқий ва Жанубий Осиёдаги территорияларга даъволарини амалга оширишга ундаяпти, дейиш мумкин.

Хитойга қурол сотиш «ниҳоятда қалтис ўйин», деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси. Бундай йўлнинг салбий томони ҳам бўлиб, у пировард натижада Қўшма Штатлар бошига янги кулфатлар келтириши мумкин, деб ёзади газета.

Совет Иттифоқи Хитойга Американинг қурол-яроғи, ҳарбий техникаси ва технологиясини топшириш режаларига бефарқ қараб тура олмайди. Бу нарса Хитойнинг бошқа қўшниларини ғоятда ташвишлантиради. Осиё мамлакатлари Хитойнинг ҳарбий потенциалини кўпайтириш — экспансиячилар қўлига қурол беришдан иборат эканлигини биладилар. Бу мамлакатларга Пекиндаги ҳозирги режимнинг буюк давлатчилик шовинизми биринчи навбатда хавф солиб турибди.

Совет Иттифоқи вужудга келаётган вазият тақозо этган чораларни кўраверади. Совет Иттифоқи иғвогарликларга учмай ўзини, дўстлари ва иттифоқчиларининг манфаатларини ҳимоя қилабилишига ҳеч кимда шубҳа бўлмаслиги керак, деб хулоса чиқаради журнал. (ТАСС).

Чорвачилик—зарбдор фронт

ОЗУҚА РЕЗЕРВЛАРИ

КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди қарорларида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин кўпайтириш, халқимизнинг бу маҳсулотларга бўлган талабини тўлароқ қондириш вазифаси илгари сурилди. Чорва маҳсулотлари мўл-кўллигига эришмоқ учун озуқа базасини мустаҳкамлаш зарур. Биз бу йил икки йилга етадиган миқдорда озуқа жамғаришга қарор қилдик. 1000 тонна табиий пичан, 2 минг тонна сенаж, 5 минг тонна силос жамғариш планлаштирилди. Бу ишга етарли миқдорда ишчи кучи ажратилди. 150 нафардан зиёд колхозчи ем-хашак жамғаришда актив қатнашмоқда. Улар ҳар куни 20—25 тоннадан пичан тайёрлашга муваффақ бўлишяпти.

Ем-хашакни кўпайтириш учун илғор тажриба, фан ва техника янгиликларини ишда жорий этяпмиз. СоюзНИХИ Наманган филиали мутахассислари билан бамаслаҳат ўтган йили сентябрь ва октябрь ойларида 30 сотих ерга тритикале уруғини сепган эдик. Колхозимизнинг И. Уринов бошлиқ ем-хашак бригадаси тритикалени яхши парваришлаб, ҳар гектар ҳисобига 50 центнердан дон, 60 центнердан сомон йиғиштириб олди. Ёки гектар ҳисобига дондан 774 озуқа бирлиги, сомондан 900 озуқа бирлиги олинди. Бу хил озуқанинг ҳазм бўлиш коэффициенти жуда юқори бўлганлиги учун сомонини майдалаб, сувга бўктириб сигирларга берилса, чиқит чиқмайди, сут кўпаяди. Шуни назарга олиб бу йил 15 гектар ерга тритикале уруғи сепдик. Уни сал сийракроқ экkan эканмиз. Ўтган йилдагидан етти центнер кам 43 центнердан ємлик дон олдик. 50 тоннага яқин уруғлик жамғардик. Келгуси йили 70 гектарга тритикале экамиз. Ерни яхшилаб озиқлантириб октябрда эксак, келгуси йилнинг 25 июнига қадар, яъни буғдой билан баб-баравар ўриб олиб, шудгорлаб унинг ўрнига соя, рапс ёки бошқа такрорий экинлар экамиз.

Соя билан маккажўхори қўшиб экилса яхши самара беради, озуқанинг тўйимлилиги ортади. Уларнинг вегетация даври ҳам бир хил. Соя дуккаклаб дон тўлдира бошлаганида маккажўхори дони думбул бўлади. Маккажўхорининг уруғ сарфи гектарига 25—30 килограмм бўлса, сояники 30—40 килограммга тўғри келади. Шунда ҳар гектар ерда 400 минг туп кўчат ҳосил қилинади. 15 октябрда хирмон кўтарилади. Соя гектаридан 40 центнер дон, 50 центнердан поя беради. Пояси 56 озуқа бирлигига тенг, дони таркибида 52 процент протеин, 11 процент мой бор. Бир килограмм донини ун қилиб, 10 литр сувга аралаштирилса, тўйимлилиги жиҳатидан сигир сутига тенг бўлиб, бузоқларга ичириш ва дағал хашакни намлаш мумкин.

Озуқа мўл-кўллиги дастлабки самарасини берди. Олти ойда давлатга гўшт сотиш бўйича йиллик планни бажардик. Йил охирига қадар яна 11 тонна гўшт сотиб, қорамоллар маҳсулдорлиги 15 процент ўсишини таъминлаймиз. Тухум сотиш бўйича йиллик план ҳам ошириб бажарилди.

Санталат Худойбердиева, Олтиной Раимова сингари сут соғувчилар, Пўлдош Раимов, Тўлқин Орипов сингари бузоқбоқарлар муваффақиятларга эришишимизга катта ҳисса қўшишмоқда.

Колхоз правлениеси коммунистларга таянган ҳолда иш юритиб, партия белгилаб берган кўрсатмаларни оғишмай бажариш, халқимизнинг чорва маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш йўлида бундан буён ҳам барча чора-тадбирларни кўраверади.

А. МАРДОНАҚУЛОВ,
Зарафшон районидаги Навоий номли колхоз раиси.

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

ОММАВИЙЛИК, ГЎЗАЛЛИК БАЙРАМИ

ҚИШЛОҚ СПОРТЧИЛАРИ ҲАЁТИДАН

ҲИССА

Район колхоз ва совхозларида физкультура ва спорт ишларини ривожлантириш, оммавийлигига эришиш йўлида ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада район касаба союз комитети ва жойлардаги бошланғич касаба союз ташкилотлари яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Ҳозир қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз район комитетига қарашли колхоз, совхоз, ташкилот ва корхоналар ҳузурида тузилган спорт командалари 74 тадан зиёд бўлиб, уларга 582 киши жалб қилинган.

Район биринчилиги учун ўтказилган Спартакиада баҳсларида қишлоқ спортчилари қизғин кураш олиб бордилар. Футбол командалари орасида «Коммунизм» колхози коллективи биринчи ўринни эгаллади. «Правда» колхози волейболчилари эса маҳоратлари ошиб бораётганини амалда кўрсатдилар. Шахмат ва шашка бўйича ўтказилган баҳслар ҳам мухлисларда яхши таассурот қолдирди. Дона суриш мусобақаларида «Қизил Узбекистон» колхози спортчилари пешқадамлик қилишди. Янгирманчи қишлоқ ҳунар-техника билим юртида спортнинг кураш турига ихлос қўйганлар кўплаб топилади. Шу боисдан бўлажак ҳунарманд ёшлар беллашувларни ўрнига қўйиб, Спартакиада ғолиби бўлдилар. Ғолиблик супасига кўтарилганларга район касаба союз комитетининг совринн ва эсдалик совғалари топширилди.

Яккабоғлик спортчилар қишлоқ хўжалиги ходимлари область касаба союзи комитетининг ташаббуси билан ўтказилган область биринчилигида ҳам муваффақиятли иштирок этдилар. Х. Гулматов бош тренерлик қилаётган «Коммунизм» колхози футболчилари умумкоманда ҳисобида биринчи ўринни эгаллаб, кўчма кубокни қўлга киритдилар. Хуллас, Яккабоғда физкультура ва спорт ишларига эътибор берилаётгани республикамиз қишлоқ жойларида жисмоний тарбия билан шуғулланувчилар сафини кенгайтиришга муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Ю. ШОИМОВ,
Қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союзи Яккабоғ район комитетининг раиси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Усмон Юсупов номли «Халқобод» аграр-саноат ишлаб чиқариш бирлашмасида физкультура ва спорт ишларига алоҳида эътибор берилади. Бу ерда спорт билан шуғулланиш учун барча qулайликлар яратилган. Разрядли спортчилар, жамоатчи тренерлар сафи кенгайиб бормоқда. Ҳар уч кишидан бири ГТО нишондоридир. Суратларда: 1. Чим хоккейчи қизлар навбатдаги машғулотга тайёргарлик кўришмоқда. 2. «Соҳибкор» футбол командасида ўринбосарлар сафи кўпаймоқда. Мактабларнинг ўқувчи ёшлари бу команда қошида ташкил этилган футбол секцияси машғулотларига фаол қатнашаётирлар.

Ф. Қурбонбоев фотолари. (ЎзТАГ).

ҒОЛИБ ПОЛВОНЛАР

Бухоро районидаги «Маданият» колхозининг спорт комплексида Бутуниттифоқ физкультурачилар кунига бағишланиб, қишлоқ спортчиларининг область мусобақалари бўлиб ўтди.

Пахтакорлар, механизаторлар чорвадорлар самбочилар, классик ва эркин услуб курашчиларининг мусобақасини зўр қизиқиш билан томоша қилдилар. Бухоро районининг «Маданият» колхозидаги спортчилар энг кучли деб топилди. Булар орасида жаҳон чемпиони Собир Қурбоновнинг кўплаб шогирдлари бор. Свердлов райони командаси иккинчи ўринни, Навоий райони командаси учинчи ўринни эгаллади.

Ғолиблар Андижонда ўтадиган республика мусобақаларида иштирок этиш ҳуқуқини олдилар.

СПОРТИМИЗ ЮЛДУЗЛАРИ

КАМОНЧИ ҚИЗ

Мусобақа давом этарди. Бир қатор тизилган камончи қизлар нишонга олишаркан, найза ўқларнинг визиллаши эшитилади. У сўнгги ўқни камонга қўйди-да, танобни тортиб, мўлжалга олди. Зарб билан отилган найза нишон ўртасига санчилишидан беҳад қувонди. Баҳс тугаган эди ҳамки, кимдир чет элликлар талаффузига хос кўтаринки овозда гапириб қолди:

— О!!! Оля! Ишлар қалай?!

— Раҳмат! Фақат юқори ўринни эгаллай олмадим-да.

— Ҳеччиси йўқ, — Роговaнинг гапини бўлди чет эллик, — муҳими маҳорат ва тажрибада. Муваффақият эса бугун бўлмаса эртага қўлга киради. Аниқ ва дадил камон отишингдан мамнунман. Уринишларинг зое кетмаслигига аминман. Ахир сени Европа чемпионатида ғалаба билан табриклашга муяссар бўлганман-а. Сен билан Москва Олимпиадасида ҳам учрашсак ажаб эмас.

— Бундай фахрли йўлланмани қўлга киритишга ҳаракат қиламан.

— Баракалла.

Ана шу суҳбатга ҳам икки йилдан ошди. Камондан отиш бўйича халқаро федерация раиси Франческо Ньекки Русконе билан суҳбат спортчи қалбида ўчмас из қолдирди.

Ольга Рогова фақат ўзини ўйлайдиганлардан эмас. Ҳамма бир киши учун, бир киши ҳамма учун, деган нақлга амал қилади. Республика қайноқ спорт ҳаёти, камончиларнинг сафи бут, маҳоратлари зиёда бўлиши ҳақида ўйлайди. У «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамияти республика совети пленумида минбарга чиқиб, камончилар учун мўлжалланган майдончани қуриш ишлари суст олиб борилаётганлигини танқид қилиб гапирганда залдагилар уни маъқуллаб олқишлаган эди.

— Биринчи марта қўлимга камон тутганимга тўққиз йилдан ошибди, — деб эслайди Ольга. Баҳор ойлари эди. Мен дугоналарим билан уч нафар бўлиб камончилар устозига учрашгандик. Афсуски, бир ойлардан кейин ҳамроҳим машғулотларга келмай қўйди. Иккинчи дугонам ярим йилгача мен билан бирга машғулотларга келиб юрди. Охири эса ёлғиз ўзим қолдим. Устозим Галина Збиковскаянинг сўзини ерда қолдирмадим. Машқларга зўр бериб, нишонни аниқ олиш ҳадисини эгаллашга ҳаракат қилдим. Меҳнат зое кетмади. Орадан икки йил ўтиб спорт мастери унвонига сазовор бўлдим. 1976 йили Европа чемпиони бўлиб, кўксимга халқаро классли спорт мастери нишони тақдим. Булар ҳаётимдаги унутилмас воқеалар...

Ольга Рогова бугунги кунда мамлакатимизнинг етакчи камончиларидан ҳисобланади. Унинг маҳорати йил сайин ошиб бормоқда. Польшада ўтказилган халқаро мусобақада жаҳон рекорди ўрнатиши ҳам шундан далолатдир. Тўғри, камончимиз Москва Олимпиадаси баҳсларида иштирок этолмади. Олимпиадага номзодлик учун ўзаро курашда тбилисилик К. Лосаберидзенинг қўли баланд келиб, спортчиларнинг жаҳон анжуманида иштирок этишга йўлланма олди. Лекин Ольга Рогова ўз бахтини яна бир бор синаб кўришга аҳд қилган. Мутахассислару мухлислар унинг истеъдодига ишонадилар. Ишонч эса унинг кучига-куч қўшиб, руҳини кўтармоқда, эзгуликлар сари чорламоқда.

Т. НИЗАЕВ.

ИСТЕЪДОДЛИ ШАХМАТЧИ

Шу йил апрель ойида пойтахтимиздаги республика шахмат-шашка клубида аёллар ўртасида шахмат бўйича 39-республика чемпионати бўлиб ўтди. Мусобақада қатнашган 13 кучли шахматчи орасида Самарқанддан 39-мактабнинг 8-синф ўқувчиси, 1-разрядли шахматчи Лола Шакарова ҳам бор эди. У ўн бир имкониятдан 7,5 очко тўплаб 6-ўринни эгаллади. Бу — ёш умидли шахматчи учун катта ютуқ эди.

Илк бор у мусобақада 1979 йилда қатнашди. Шу йили Лола «Самарқанд юлдузлари-79» Бутуниттифоқ мусобақасида ўн бир имкониятдан 8 очко тўплади, у кучли шахматчиларни ортда қолдириб 1-разряд нормасини бажарди.

У Москвада ўтказилган ўқувчилар мусобақасида иккинчи ўринни эгаллади. Бу йил у аёллар ўртасида республика саралаш турнирида етти имкониятдан 6 очко тўплаб, ғолиб бўлди.

— Лола шахматни жуда севади. Ҳар куни дона суриб, қунт билан машқ қилади. Шахматдан ташқари, рассомчиликка ҳам қизиқади. Маҳоратини оширишида унга акаси Марат Шакаров яқиндан ёрдам бераётир. Лоланинг келажаги порлоқ, — дейди тренер В. Режепов.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ЭРТАНИ ЎЙЛАГАН...

Табиат муҳофазаси

Ишлаб чиқарувчи кучларнинг тез ривожланиши, фан-техника тараққиёти ва аҳоли сонининг тобора ўсиб бориши табиий ресурсларни қўриқлаш ва улардан оқилона фойдаланиш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш проблемасини кенг кўламда ҳал қилишни талаб этади. Ҳозир бу муаммо барча халқлар, давлатларнинг диққатини ўзига жалб этган замонамизнинг энг муҳим, мураккаб масалаларидан биридир. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш, шаҳар ва қишлоқларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштиришга ҳеч бир мамлакатда биздагидек катта эътибор берилмайди. Табиатни қўриқлаш проблемаларидан бири атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш ва уни тоза сақлаш масаласи бўлиб, кейинги йилларда бу борада Советлар диёрида кўп ишлар қилинди ва яхши натижаларга эришилди. Саноат корхоналари, иситиш системаларининг газлаштирилиши, транспортларнинг электрлаштирилиши, газ ва чанг тутувчи мосламаларнинг ишга туширилиши, қишлоқ хўжалигида қўлланиладиган кучли заҳарли химикатларнинг кам заҳарлилари билан алмаштирилиши туфайли шаҳар-қишлоқларимиз ҳавоси тоза ва мусаффо бўлиб бормоқда.

Соф ҳаво инсон умрини узайтиради, хасталикнинг олдини олиб, беморларни соғайтиради. Атмосфера ҳавосининг ифлосланиши, шубҳасиз, инсон саломатлигига, унинг турмуш даражасига салбий таъсир кўрсатади, ҳатто оғир оқибатларга ҳам олиб бориши мумкин. Маълум бўлишича, 1952 йилда Лондонда паст температура ва беш кун давом этган заҳарли туман натижасида тўрт минг киши ҳалок бўлган, ўн минг киши оғир хасталикка учраган.

Атмосфера ҳавоси ифлосланишининг олдини олиш учун жумладан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қошида табиатдан рационал фойдаланиш ҳамда биосферани қўриқлаш регионал проблема илмий совети тузилди. Совет йўлланмаси билан Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти, Тошкент медицина институти коммунал гигиена кафедрасининг бир группа олимлари атмосфера ҳавосининг ифлосланиш миқдорини аниқлаб ва аҳолидан сўраш, организмнинг турли хусусиятларини аниқлаш йўли билан унинг кишилар сиҳат-саломатлигига таъсирини ўрганиб, тегишли тавсиялар ишлаб чиқдилар.

Шуни айтиб ўтиш керакки, бир қанча йиллардан бери қатор кимёвий моддаларнинг атмосфера ҳавосидаги нормативларини аниқлаш мумкин бўлмасди. Олимларимиз металл чангларини атмосфера ҳавосида, сувда, тупроқда, ўсимлик ва биологик органларда аниқлаш йўлларини топдилар. Бу усуллар ёрдамида бир қанча заводлар атрофидаги ҳаво текшириб чиқилди, унинг таркибидаги ҳамма моддалар батамом ўрганилди. Текширишлар шуни кўрсатдики, баъзи бир корхоналарда газ ва чанг тутувчи мосламаларнинг яхши ишламаслиги ёки улардан тўлиқ фойдаланмаслик ҳамда айрим хўжаликларда химикатларнинг агротехника ва санитария-гигиена қоидаларига риоя қилмасдан ишлатилиши натижасида шу жойларда атмосфера ҳавоси маълум миқдорда ифлосланган.

Табиатни муҳофаза қилишдаги тадбирлардан бири ундаги зарарли моддалар нормативини ишлаб чиқиш бўлиб, жониворларда узоқ тажрибалар ўтказиш йўли билан аниқланади. Бу борада дастлаб совет олимлари иш бошлашди. 1950 йилдан буён 270 га яқин кимёвий моддалар учун нормативлар белгиланган бўлиб, шулардан 20 процентчаси институтимиз ходимлари томонидан яратилган. Бундай нормативлардан гигиенист врачлар атмосфера ҳавосини назорат қилишда, инженерлар эса янги саноат корхоналарини лойиҳалаш, ишлаб турган корхоналарда атмосферага чиқариладиган чиқиндилар нормативларини аниқлашда қўлланма сифатида фойдаланадилар.

Олиб борилаётган илмий-тадқиқот ҳамда тажрибалар натижаларининг амалиётга жорий этилиши туфайли айрим корхона ҳамда хўжаликлар атрофидаги ҳаво бир неча марта тоза бўлди. Атроф муҳитни соғломлаштириш соҳасида қилинган янгиликлар Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида намойиш қилиниб, кўргазма мукофотлари билан тақдирланди, икки ёш олим Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати деган номга сазовор бўлди.

Атроф муҳитни муҳофаза этиш борасида таъкидлаб ўтилган илмий-тадқиқот ишлари билан бирга қилинадиган ишларимиз жуда кўп. Партиямизнинг навбатдаги XXVI, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XX съездлари биз, гигиенистлар олдига ҳам аниқ ва масъулиятли вазифалар қўйди. Атмосфера ҳавосида учрайдиган зарарли кимёвий моддалар таъсирини янги методлар билан ўрганиб, уларни таснифлаш, озми-кўпми ифлосланган атмосфера ҳавосининг шу зонада яшайдиган аҳолига таъсирини ўрганиш, унинг таркибидаги моддалар зарарини камайтириш ҳамда ҳавонинг тоза бўлиши учун таъсирчан тадбирларни ишлаб чиқиш ва уларнинг тўла-тўкис амалга оширилишига эришиш зарур. Бинобарин, табиатимиз сўлим ва мусаффо бўлиши учун қилинадиган ҳар бир иш хайрли ва эзгудир.

Р. УБАЙДУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-текшириш институти профессори.

АХБОРОТ

ФАРҒОНА

ПОЛИКЛИНИКА ИШГА ТУШДИ

Қўқон шаҳридаги даволаш муассасалари қаторига яна бир шифохона қўшилди. Бу ерда бир вақтнинг ўзида йигирма медицина ходими хизмат кўрсатадиган болалар стоматология поликлиникаси қурилиб ишга туширилди. Поликлиника замонавий медицина ускуналари билан жиҳозланган.

БИНОКОРЛАР АРМУҒОНИ

Охунбобоев районидаги «1 Май» колхози территориясида яшовчи юзлаб ўқувчилар машғулотларга чорловчи илк қўнғироқни кўркам, ҳар жиҳатдан қулай, ёруғ мактаб биносида қарши оладилар. Азамат қурувчилар пахтакорлар фарзандлари учун 320 ўринли янги маърифатхона қурилишини ниҳоясига етказдилар.

НОН КОМБИНАТИ

Фарғона районининг олис тоғли қишлоқларидан бири — Сўхга нон ва нон маҳсулотлари яқин-яқинларгача 50 километр олисдаги район маркази Риштондан ташиб келтириларди. Энди бу оворагарчиликлар барҳам топди. Сўхда механизациялаштирилган янги нон комбинати қурилиб ишга туширилди. Комбинатда суткасига турли ассортиментда 13 тоннагача нон маҳсулотлари тайёрлаб чиқарилмоқда.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

226-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—82 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Самолётга электр хизмати кўрсатиш бўйича электромонтёрлар, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг токарлари, универсал-фрезеровкачи, электрон-ҳисоблаш машиналарининг операторн, йиғувчи-слесарь, сантехник, газ пайвандчи, слесарь, моделчи-дурадгор, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, самолётлар радиоаппаратураларини монтаж қилиш ва ўрнатиш бўйича механик, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг созловчи-электрончиси.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинадилар

Группалар спортга мойил бўлган ёшлардан комплектланади. Разрядчи спортчилар билим юртига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар. Билим юртига қабул қилинган ўқувчилар овқат, спорт формалари ва кийим-кечаклар билан таъминланадилар. Бирмунча истиқболли спортчилар кучли овқатлар билан таъминланадилар.

Билим юртида ўқиш муддати — 10 синфни тамомлаганлар учун 1 йил, 8-синфни тамомлаганлар учун 3 йил. Ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси пайтида топган иш ҳақларининг 33 процентн тўланади. 10-синф ҳажмида маълумоти бўлганларга ойига қўшимча 65 сўм стипендия берилади.

Билим юртида тайёрлов курси ишлаб турибди. Билим юртини муваффақиятли тамомлаганлар (тамомлаганлардан 10 проценти) ўқишни политехника институтида, физкультура институтида, авиация техникумида, индустриал техникумида давом эттиришлари мумкин, шунингдек учувчилар билим юртига, граждан авиацияси институтига юбориладилар.

Қолган ўқувчилар В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Автомобиль ҳаваскорлари учун автомобиль ишини ўргатувчи группалар тузилади. Билим юртида техника таълимининг энг замонавий воситалари билан жиҳозланган автокабинет бор.

Шунингдек қўл иши технологиясига қизиққан ўқувчилар учун билим юртида бичиш-тикиш тўгараги ташкил этилган.

Музика ва қўшиқни севганларга бадиий ҳаваскорлик, вокал-чолғу ансамбли тўгаракларида шуғулланиш учун барча имкониятлар яратиб берилади.

Билим юртида катта спорт комплекси: стадион, спорт зали бор, спорт секциялари ишлаб турибди. Авиация ишига қизиққанлар учун авиамоделчилар тўгараги, фото-кино ҳаваскорлар тўгараги, радио иши ва телевидение иши тўгаракларн мавжуд.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат ёки паспорт; ҳарбий рўйхатдан қайд этилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, автобиография, медицина (286-форма), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан справкалар; 6 та фотосурат (4х5 см ҳажмида).

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза районн, Лисунов кўчаси, 1-квартал, 82«а»-уй.

ОЛМАЛИҚ ХИМИЯ ЗАВОДИГА

аппаратчилар, слесарлар (навбатчи, ремонтчи), **электрчи слесарлар** (навбатчи, ремонтчи), **алоқачилар, контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика слесарлари, олтингугурт кислотачилари, тегирмончилар, компрессорчилар, насос қурилмалари машинистлари, лаборантлар, фрезерчилар, ўймакорлар, транспортёрчилар, токарлар, газ-электр пайвандчилар, қозон, кратцер кранлари машинистлари; бульдозерчилар, БелАЗ машиналари ҳайдовчилари, автокранчилар, кранчилар** (ҳаво босими билан ва ўрмалаб юрувчи кранларга), **йўл ишчилари, юкчилар, қурувчи ишчилар, фаррошлар, душхона ишчилари, кўкаламзорлаштирувчилар, қоровуллар, «Сибиряк» маркали комбайнни бошқарувчилар, энергетиклар, смена бошлиқлари, мастерлар, болалар боғча-яслиси тарбиячилари, медицина тарбиячилари, энагалар, ошпазлар, ошпаз ёрдамчилари, бош бухгалтерлар**

КЕРАК

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофотли. Асосий технология цехларида тариф ставкаси 12,5 процентга оширилган.

2—4 йил муддатда квартира олишга кафолот берилади, ёлғизларга ётоқхоналардан жой ажратилади.

Заводда ишчи-ёшлар мактаби, профилакторий-санаторий, болалар боғча-яслиси, пионер лагери, Маданият саройи, спорт комплекси мавжуд.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент область, Олмалиқ шаҳри.

●

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»
транспорт ишлаб чиқариш бирлашмасининг
9-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ
ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда «С» категорияли ҳайдовчиларни тайёрлайдиган
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
3-КЛАССЛИ ШОФЕРЛАРНИ
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ҳар ойда 45 сўм стипендия берилади.

Курсларга Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган йигитлар қабул қилинади.

Курсни битирганлар 2 йил ишлаб беришлари керак.

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Корхона болалар боғча-яслисига эга.

Мурожаат учун адрес: Тошкент области, Лихачёв кўчаси, 2-уй.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/VIII да — **Истеҳком,** 9/VIII да — **Баланд қолдаги аёллар,** 11/VIII да — **Кузнинг биринчи куни.**

●

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ГЕМАТОЛОГИЯ ВА ҚОН ҚУЙИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

лабораторияларнинг кичик илмий ходимлари: қонни консервалаш ва криобиология, цитология, патофизиология, 1-гематология клиникаси;

клиниканинг клиник ординаторлари: болалар гематологияси;

фибриналнзли қонни ўрганиш бўйича бўлинма раҳбари (медицина фанлари доктори).

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700059, Тошкент шаҳри, Ш. Руставели кўчаси, 138-уй.

●

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: ҳарбий дала хирургияси, физиотерапия, даволаш физкультураси ва врач назорати.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент район комитети ва халқ депутатлари Совети ижроия комитети колхоз тузумининг ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати

Ғуломмаҳмуд АБДУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига ва яқин кишиларига таъзия изҳор қиладилар.

В. И. Ленин номидаги Марказий музейнинг Тошкент филиали маъмурияти, партия ташкилоти, касаба союз маҳаллий комитети ва ветеранлар Совети музей филиали қошидаги ветеранлар Советининг раиси, 1926 йилдан буён КПСС аъзоси, республика миқёсдаги шахсий пенсионер

Александр Ильич КОВАЛЕНКОнинг

вафот этганлигини маълум қилиб, марҳумнинг оила аъзоларига ва яқин кишиларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

8 АВГУСТ. МОСКВА. МТ-I. 9.00 — Время. 9.40 — АБВГДейка. 10.10 — Ота-оналар, сизлар учун. 10.40 — Камалак. 11.05 — Денгиз ёқасидаги музей. 11.25 — Сиз бунга қодирсиз. 12.15 — Концерт. 15.50 — Спортлото. 13.00 — Ҳамдўстлик. 13.30 — Телевизион фильм. 14.30 — Дунё воқеалари. 14.55 — Канокерлик болалар. 16.10 — Бугун Бутуниттифоқ физкультурачилар куни. 16.25 — Концерт. 16.45 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 17.15 — Мультфильмлар программаси. 17.45 — В. Ересько чалади. 18.05 — Ҳайвонот оламида. 19.05 — Фильм-спектакль. 20.30 — Кроссворд. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Динамо». 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА. IV. 9.00 — Время. 9.40 — Фан оламида. 10.10 — Тонгги почта. 11.00 — Шахмат мактаби. 11.30 — Ёш келин-куёвлар телевизион клуби. 12.50 — Оналар мактаби. 13.20 — Фильм-спектакль. 16.05 — Ҳаётга йўлланма. 16.50 — Музикали киоск. 18.20 — Қизил скрипка. Бадиий фильм. 19.45 — Халқ оҳанглари. 20.00 — Ҳужжатли фильмлар. 20.30 — Здоровье. 21.15 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳаммаси бўлиб уч ҳафта. Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ. I. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Болалар учун фильмлар. 10.45 — Мактаб ўқувчилари учун. 11.20 — Саккраш ҳуқуқи. Бадиий фильм. 12.55 — Сиҳат-саломатлик. 13.25 — Ёшлик. 18.20 — Кўгирчоқ фильм. 18.40 — Концерт. 19.10 — Пахтакорларнинг шу кунги муҳим вазифалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ёшлик ва гўзаллик байрами. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қўшиқ айтган етар муродга. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт. 22.50 — Ойбек. Қутлуғ қон. Видеофильм. 6-серия.

ТОЖИКИСТОН. 18.00 — Душанба кўрсатувлари.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Қувноқ тароналар. 9.35 — Ёшлик. 10.15 — Дугоналар. 11.30 — Ёшлик қўшиқлари. 13.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари ҳаётга! 13.30 — Хатларингизни ўқиб. 14.00 — Қорақалпоғистон шоирлари. 15.30 — Куйлардан қўшиқларга. 16.10 — Физкультурачиларнинг талабларига биноан концерт. 17.00 — Ёшлик. 18.15 — Қишлоқда турмуш маданияти учун. 18.30 — Миллионлар байрами. 19.25 — Музикали глобус. 20.15 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 21.00 — Дўстлигимиз мустаҳкамланаверсин! 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Нодира лирикаси. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р 03094. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. В. — 183. 5